

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ADAPAZARI/SÖĞÜTLÜ KARYESİ TEMETTUAT
DEFTERİ TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilşah CENGİZ

**Enstitü Anabilim Dalı: Tarih
Enstitü Bilim Dalı : Yeniçağ Tarihi**

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. M.Hüdaî ŞENTÜRK

HAZİRAN – 2010

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ADAPAZARI/SÖĞÜTLÜ KARYESİ TEMETTUAT
DEFTERİ TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Dilşah CENGİZ

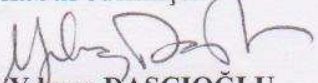
Enstitü Anabilim Dalı : Tarih

Enstitü Bilim Dalı : Yeniçağ Tarihi

Bu tez 22/ 06/ 2010 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. M.Hüdaî ŞENTÜRK

Doç. Dr. Yücel ÖZTÜRK

Doç. Dr. Yılmaz DAŞCIOĞLU

Jüri Başkanı

Kabul

Red

Düzeltme

Jüri Üyesi

Kabul

Red

Düzeltme

Jüri Üyesi

Kabul

Red

Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede, başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Dilşah CENGİZ

22.06.2010

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti' nin sosyo-ekonomik tarihinin anlaşılması ve özellikle Tanzimat' ın ilk yıllarının aydınlatılabilmesi için önemli kaynaklar olan Temettuat defterlerinin, sosyal tarih araştırmacılığı için incelenmeleri gerekmektedir.

Temettu, ahalinin isminin, şöhretinin, arazilerinin, hayvanlarının, mesleklerinin, tüccar ve esnafın yıllık gelirlerinin kaydedildiği defterlerdir.

Bu çalışma, Ada kazâsına tabi Söğütlü karyesine ait 1844-1845 yılları arasında oluşturulmuş olan ve Başbakanlık Osmanlı Arşivinde ML.VRD.TMT koduyla yer alan Temettuat defterlerinden 2831 numaralı temettuat defteri esas alınarak hazırlanmıştır. Defter 44 sayfadan oluşmaktadır. İnceleme sonucunda köy halkının sosyo-ekonomik yapısı, demografik yapısı, mesleği, ödediği vergiler ile birlikte köyün tarla, bağ, bahçe, tarım ürünlerinin çeşitleri ve miktarları ile yetiştirilen hayvanlar hakkında bilgilere ulaşılmıştır.

Çalışmamın hazırlanmasında tecrübelerinden ve bilgisinden faydalandığım danışman hocam sayın Yrd.Doç.Dr. M. Hüdai şENTÜRK'e, bana her zaman destek olan sevgili eşim Derya CENGİZ'e, annem Neşe ULUGÜN'e, babam Abdullah Oğuz ULUGÜN'e bilgisayar kullanımında yardımlarından dolayı abim Emrah ULUGÜN'e, arkadaşım Necla BOSTANCI'ya minnet ve teşekkürü bir borç bilirim.

Dilşah CENGİZ

22.06.2010

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
BÖLÜM 1: TEMETTUAT DEFTERLERİNİN OLUŞUMU	5
1.1. Temettuat Defterlerinin Değeri	12
BÖLÜM 2: SÖĞÜTLÜ’NÜN SOSYAL VE İKTİSADİ HAYATI	16
2.1. Söğütlü İlçesindeki Kültür Varlıkları	21
2.2. Söğütlü’de Sosyal Yaşam	21
2.3. Ekonomik Yapı	22
2.4. Hayvancılık	22
2.5. Sanayi.....	22
BÖLÜM 3: SÖĞÜTLÜ’NÜN FİZİKİ COĞRAFYASI	23
3.1. Bölgenin Konumu, Nüfus ve Yüzölçümü.....	23
3.2. İklimi ve Bitki Örtüsü	23
3.3. Akarsular	24
3.4. Ovalar ve Vadiler	24
3.5. Yeraltı Suları ve Dağları	25
3.6. Doğal Bitki Örtüsü ve Hava Şartları	25
3.7. Mağaralar	26

BÖLÜM 4: SÖĞÜTLÜ'NÜN İDARİ YAPISI	27
4.1.Temettuat Defterlerine Göre Söğütlü Karyesi	35
SONUÇ.....	41
KAYNAKÇA	163
ÖZGEÇMİŞ.....	168

KISALTMALAR

A.Ş	: Anonim Şirket
C.	: Cilt
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	: Hicrî
m.	: Metre
M.	: Miladî
Mh.	: Mahalle
ML.VRD:	: Maliye Varidat Temettuât
T.T.K	: Türk Tarih Kurumu
Vb.	: Ve benzeri

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Söğütlü İlçesi Köyleri ve İlçeye Uzaklıkları	18
Tablo 2: Söğütlü’de Yaşayan Alt Kültür Gruplarının dağılımı.....	19
Tablo 3: Söğütlü İlçesinde Halkı Sadece Muhacirlerden Oluşan Köy Tablosu.....	20
Tablo 4: Söğütlü İlçesinde Halkın Çoğunun Muhacir Olduğu Köyler Tablosu	20
Tablo 5: Söğütlü İlçesinde Karadenizlilerin çoğunlukta olduğu köylerin tablosu	21
Tablo 6: Söğütlü Karyesi’nin Tarım Ürünleri	37
Tablo 7: Meslek Gruplarına Göre Söğütlü Karyesi.....	37
Tablo 8: Söğütlü Karyesi’nin Hayvan Sayısı.....	38
Tablo 9: Söğütlü Karyesi’nin Toprak İşletmeleri(Dönüm).....	39
Tablo 10: En Fazla Toprağa Sahip Hane Reislerinin Tablosu(Dönüm).....	40

Tezin Başlığı: Söğütlü Karyesi Temettuat Defteri Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi	
Tezin Yazarı: Dilşah CENGİZ	Danışman: Yrd.Doç.Dr.M. Hüdai ŞENTÜRK
Kabul Tarihi: 22.06.2010	Sayfa Sayısı: vi (Ön Kısım)+167 (Tez)
Anabilimdalı: Tarih	Bilimdalı: Yeniçağ Tarihi
<p>XIX. yüzyılda Osmanlı Devletinde, gelirlerin kontrol altında tutulması, vergi konusundaki dengesizliklerin ve haksızlıkların ortadan kaldırılması amacıyla oluşturulan ve kısaca adına Temettuat defterleri adı verilen defterler, Osmanlı sosyal ve iktisadi tarihi için fevkalade kıymetli bilgiler içermektedir.</p> <p>Bu noktadan hareketle hazırlanan bu çalışmanın amacı; Söğütlü karyesi' nin sosyal, ekonomik ve demografik yapısının aydınlatılmasına yöneliktir.</p> <p>Söğütlü karyesi' nin 1844-1845 yıllarına ait temettuat defterleri incelendiğinde, köyde yaşayan hane reislerinin lakapları, meslekleri, nereli oldukları gibi bilgilerin yanında, köylerin ekili alanları, üretilen tarım ürünleri, yetiştirilen hayvan cinsleri, ödedikleri vergiler hakkında detaylı bilgilere ulaşılmıştır.</p> <p>Söğütlü karyesinde 114 hane olduğu ve yaklaşık nüfusunun 570 kişi olduğu ve halkın büyük çoğunluğunun geçimini tarım ve hayvancılıkla sağladığı görmekteyiz.</p> <p>Buna ek olarak gündelik yaşamın devamı için gerekli olan küçük esnaf grupları da varlığını sürdürmektedir.</p>	
Anahtar Kelimeler: Temettuat, Söğütlü, Sosyal, Ekonomik, Demografik Yapı	

Title of thesis: The Profit Notes Of Disrict Of Söğütlü Transcription and Analysis	
Thesis Author: Dilşah CENGİZ	Advisor: Assist.Prof.Dr. M. Hüdai ŞENTÜRK
Acceptance Date: 22.06.2010	Number of pages: vi (pre text)+167 (main body)
Department of: History	Field: Modern History
<p>In XIX: Century in Ottoman Empire, to manage income, to override the unbalanced situations and the unjustifieds, so called Temettuat Books which have very valuable information about social and economic history of Ottoman.</p> <p>By this origin the point of this work is to enlighten the social, the economic and the demographic structure of the Söğütlü Village.</p> <p>As we examine the Temettuat Books of Söğütlü Village between 1844 – 1845, we were able to reach detailed information about the bandits leader’s nicknames and their occupation also the agricultural areas of the villages, the types of the animals they farmed and the taxes paid.</p> <p>So we see that the Söğütlü Village consists of 114 family and a population of 570 and the big amount of the population were getting by with agriculture and stock raising.</p> <p>Additionally there were also small tradesmen for the continuity of life.</p>	
Key Words: Temettuat Books, Söğütlü, Social, Economic, Demographic Structure	

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nin de 16. yüzyılda başlayan hızlı nüfus artışı, fetih hareketlerinin durması, sınırları belli çiftçilere kapasitesinin üzerinde bir yük getirmiştir. Yeni toprakların ziraate açılmaması, nüfusun ticaret ve sanayiye kaydırılmaması, zamanla bu yükün daha da artmasına yol açmıştır.

“Osmanlı malî sisteminde devletin tarımdan elde edeceği gelirin büyük bir kısmı tımar kesimi içerisinde belli gider alanlarına tahsis edilmektedir. Buna göre devlet, ziraatten alacağı vergiyi, kendisi araya girmeden, doğrudan doğruya büyük bir kısmı asker olan tımar sahiplerine bırakıyordu” (Tabakoğlu, 2003:197).

Böyle bir sistemin işleyebilmesi ise, devletin, memleketin en uzak köşesine kadar her türlü vergi geliri kaynaklarını en ufak bölümleriyle sıhhatli ve ayrıntılı olarak tespit ve bu kaynaklarda zamanla ortaya çıkan değişikliklerin adım adım takip edebilmesi için sık sık yeni sayımların yapılması gereği ortaya çıkıyordu. Aksi takdirde dirlik sahipleri ellerindeki berâtlarda yazılı olan ve kendi nâm ve hesaplarına tahsili hakkında sahip buldukları gelir kaynaklarını mahallerinde aynı şekil ve miktarlarda bulunmayacaklar ve bu suretle geçinmek ve görev yapmak kudretleri zayıflamış olacaktı. Bu sebeple, İmparatorluğun uzun müddet en büyük ve etkili askerî gücünü teşkil eden tımar sisteminin ayakta kalması, bu genel sayımların sıhhatle ve sık sık yapılabilmesine bağlı bulunuyordu (Barkan, 1988:5).

“Bu suretle, genellikle her padişah değiştiğinde veya 30-40 sene aralıklarla lüzum görüldükçe yapılmakta olan yeni sayımların neticelerine göre ayarlanmakta olan yeni dağıtım ve düzenlemelerle, berâtlardaki yazılar ile dirlik sahiplerinin hakiki gelirleri birbirine uygun tutulmaya çalışılıyordu. Benzeri uygulamalar sonunda açığa çıkacak gelir fazlalıkları da bir araya toplanarak yeni tımarlar kuruluyor veya padişah Hasları'na katılmak suretiyle merkezî devlet bütçesinin gelirleri arttırılmış oluyordu. Bu sebeple, nüfusun ve genel mahsul ve gelir kaynaklarının durmadan arttığı yükseliş devirlerinde genel sayımların sık sık tekrar edilmişinde devletin büyük çıkarları vardı.

Demek oluyor ki, burada bahis konusu ettiğimiz Nüfus ve Vergi Sayımları ile bu sayımların neticelerinin kaydedilmiş olduğu “Tahrir” defterleri, İmparatorluğun kendisine mahsus örgütlenme araçlarından biri, belki en önemlisidir. Devlet bu sayımlar

vasıtasıyla kendi hakimiyet ve otorite gücünü belgeleyebilmekte idi. Bu sayımlar her defasında daha tutarlı ve geliştirilmiş bir şekilde muntazam olarak tekrarlanabiliyordu. Fakat, türlü sebepler yüzünden devlet otorite ve teşkilâtı özel değer ve niteliklerini kaybetmeye başladıktan sonra, binbir türlü çıkarları kurcalayan ve bütün ülkenin devletin mutlak emirlerine boyun eğmesini icap ettiren bu sayımlar XVII.yüzyıldan sonra başarı ile devam ettirilemez olmuştur” (Barkan, 1988:6).

XVII. yüzyıl başlarından itibaren, nakdî ilişkilerin yaygınlaşması, fiyat hareketleri, harp teknolojisinin askerliği bir meslek haline getirmesi, mali kapitalizmden sanayi kapitalizmine geçiş gibi dünya ekonomisinde çıkan yapısal değişikliklerle tımar sistemi eski önemini kaybetmeye başlamıştı (Tabakoğlu, 2003: 207). Osmanlı ekonomisi ziraat ekonomik temele bağlı olduğu için tımar sisteminde meydana gelen bu değişim toplumun tüm katmanlarını olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Tımar sisteminde tarımla uğraşan insanların, yeni iş alanları ve geçim kaynakları arayıp, şehirlere göç etmesine neden olmuştur. Osmanlı taşra nüfusundaki bu hareketlilik sosyal gruplar arasındaki geçişlere yol açmıştır. Daha önce askeri sınıftan olan insanlar, şehir esnafı durumuna gelmiştir. Ayrıca yaşanan bu göçler şehirlerde nüfusu arttırdığı gibi, arz talep dengesinin bozulmasına ve gıda fiyatlarının artmasına yol açarak hayat pahalılığına sebep olmuştur. Tımar sisteminin öneminin azalması, halktan alınan vergilerin miktarını ve çeşidini de etkilemiştir (Okay, 2008:1).

18. yüzyıla gelindiğinde ise, bu olumsuz durum ciddi boyutlara ulaşarak, ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalım şeklini almıştır.

III.Selim ve II.Mahmud döneminde yapılan tüm mali düzenlemelere rağmen, istenilen sonuca ulaşamamıştır.

III. Selim ve II. Mahmud'un yaptığı ıslahatlardan sonra Osmanlı Devleti'nde bir simge olan Tanzimat Fermanı olarak bildiğimiz Gülhane Hatt-ı Hümayûnu 3 Kasım 1839 (26 Şaban 1255)' da ilan edildi.

Tanzimat' la birlikte, kazanç sağlayacak her türlü mal varlığı, tarla, bahçe, ev, dükkan, hayvanlar ve bundan başka kişilerin gelir getiren bir mesleği varsa bunların hepsi tespit edilerek her mükellefin kişisel servetine ve senelik kazancına göre bir vergi konmaya çalışılmıştır.

Bu herkesin kazancına göre vergi alınması usulü fermânındaki eşitlik ilkesine dayanarak uygulamaya konulmuş, Emlâk ve Arazî ve Hayvanat ve Temettuat sayımları sonucu adına kısaca Temettuat Defterleri denilen bu defterler oluşmuştur. İşte bu sayımlar Osmanlı taşrasının anlaşılmasına yönelik önemli istatistikî bilgiler sunar.

Çalışmanın Önemi

Osmanlı Devleti' nin gündelik yaşantısını anlamak için o dönemin sosyal-ekonomik şartlarının çok iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için, 16. yüzyılda oluşturulmuş tahrir defterleri ile birlikte 19. yüzyılda oluşturulmuş olan temettuat defterlerinin incelenmesi önem taşımaktadır.

Bu defterler nüfus sayımı görevi görmekle birlikte, toprakların kullanım şekilleri, tarımsal ürünlerin tür ve miktarını göstermesi açısından Zirâi Sayım görevi de görürler. İmparatorluğun vergi kaynakları, malî örgütlenmeleri, askeri güç ve imkânları, sosyal grupların oluşum ve dağılım tarzları, kadrolarına ait bilgiler de yine bu defterlerden öğrenilebilir.

Temettuat defterlerinden faydalanılarak hazırlanmış olan bu çalışma da, Osmanlı taşra idari yapısı içerisinde köylerin durumu hakkında bilgi vermesi açısından önem taşımaktadır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Söğütlü Karyesi halkının, 1844-1845 yıllarına ait Temettuat Defterlerine göre sosyal, ekonomik, toplumsal yapısı, meslek grupları vb. bilgilerine ulaşmak amaçlanmıştır. Bu tarihlerde Söğütlü, Bolu Eyaleti sınırları içerisinde Kocaeli Sancağına bağlı olan Adapazarı kazasının bir köyü durumundadır.

Çalışmanın İçeriği ve Yöntemi

Çalışmamızın ilk bölümünde temettuat defterlerinin oluşum süreci incelenerek, temettuat defterleri hakkında bilgi verildi. İkinci bölümde, Söğütlü' nün tarihi, fiziki coğrafyası ve idari yapısı üzerinde duruldu. Temettuat kayıtları esas alınarak, Söğütlü' nün 1844-45 yılları arasındaki tahmini nüfusu, yetiştirilen tarım ürünleri, sosyal yapısı, ekonomik durumu tesbit edildi.

Çalışmamızın sonunda orjinal metnin Latin harflerine transkriptine yer verildi. Defter transkript edilirken aslına uygun kalmaya gayret edildi.

BÖLÜM 1: TEMETTUAT DEFTERLERİNİN OLUŞUMU

XIX. yüzyılda Osmanlı Devletinde, gelirlerin kontrol altında tutulması, vergi konusundaki dengesizliklerin ve haksızlıkların ortadan kaldırılması, vergi verecek halkın yeniden tespit edilerek ahalinin yükünün hafifletilip devamlı ve düzenli bir vergi teminini düşüncesiyle Emlâk ve Arazî ve Hayvanat ve Temettuat sayımları sonucu oluşan ve kısaca adına Temettuat defterleri adı verilen defterler tutulmaya başlanmıştır.

Sözcük anlamı olarak “kâr etme”, “kârlar”, “kazançlar”, “fayda görme”, şeklinde tanımlanan temettu kelimesi aynı zamanda tüccar ve esnafın senelik kazançları üzerinden alınan vergi olarak da kullanılır. Temettu vergisinin temeli, bir çeşit belediye vergisi olan ihtisap resmidir. İhtisap resmi esnafın sattığı yiyecek, giyecek, altın ve gümüş vb. üzerinden çeşitli isimlerle, değişik tarifelerle alınan vergilere denirdi. Bu vergilerin yerine herkesin arazi, emlak ve hayvanları ile esnaf ve tüccarın senelik kazançları göz önünde bulundurularak bir kıymet belirlenmiştir. Buna da *temettu vergisi* denilmiştir (User, 2008:11).

H. 19 Zilkade 1255 (M. 1835) yılında çıkarılan talimatname ile her mahallenin iltizam defterinde kayıtlı bulunan bütün malların vergilerinin tahsili, muhasıllara bırakılmakta, bu yazım ve vergi tahsili hakkında ilgililerin çalışmaları, kurulan mahalli meclisler tarafından kontrole tabî tutulmaktaydı. Yine aynı talimatnamede her mahallede ne kadar mukataa var ise bunların her biri için ayrı bir defter tutulması, hazine defterlerinde kayıtlı olmayıp, kapı kethüdarları ve sarrafların defterlerinde kayıtlı olan malların ve gelirlerinin de ayrı ayrı defterlere yazılması, bunun için daha önce tutulan defterlerin yazımı esnasında muhassılların faydalanması için Muhassıllara teslim edilmesi emredilmiştir (Okay, 2008:5).

Temettuat defterleri, Fatih, II.Bayezit, I.Selim ve Kanuni dönemlerinde oluşturulan Tapu Tahrir defterleri gibi aynı mantık ve gerekçelerle hazırlanmış olmasına karşın, Tapu Tahrir defterlerine göre daha modern bir mantık anlayışıyla düzenlenmiş ve hane halkının mevcut menkul ve gayrimenkullerini, yıllık kazancını, mesleğini, işletmelerin büyüklüğünü vermesi açısından da ondan daha üstün özellikler taşımaktadır.

“Tapu sayımları genellikle iki safhalıydı. İlkinde faal nüfus, mali imkanlar ve bundan devlete düşen pay belirleniyordu. İkinci safhada devletin payına düşen gelirin hazine ile

tımar kesimi arasında bölüştürülmesi yapılırdı. İlk safhada hazırlanan deftere mufassal(ayrıntı defter), ikincisine icmal(özet) denirdi” (Tabakoğlu, 2003:169).

“İlk safhada şehirler, mahalleler itibariyle sayılır. Tarımla uğraşmayan şehir nüfusu vasıtasız vergi ödemez sadece avarız ve (müslüman olmayanlar) cizye öderlerdi. Sayım defterleri bu tür vergiler için de dayanak olmakla birlikte bunların miktarını vermezdi. Şehirli nüfus hazine hasası kavramına dahil olan mukataa sistemi dolayısıyla vasıtalı vergiler ödemekte idiler. Böylece mufassal defterler şehir nüfusu ile birlikte onların ödemek durumunda oldukları toplam vasıtalı vergileri de göstermektedirler” (Tabakoğlu, 2003:169).

Köylerde ise tımar sistemi içerisinde yer alan faal nüfusun kazanımları, yetiştirdikleri ürünler ve bunların yıllık ortalamaları ile devletin payına düşen oranlar hesaplanırdı.

Padişah değişikliklerinde de genel bir sayım yapılarak, reayanın durumu tesbit edilmeye çalışılırdı.

16. yüzyıldan itibaren dünya ekonomisi içerisinde görülen yapısal değişimlerin etkisiyle, Osmanlı toplum düzeyinin temellendirilmesinde önemli bir yere sahip olan tımar sistemi eski önemini kaybetmeye başlamıştı. Tımar kesiminin merkez maliyesi içerisinde alınmaya başlanması yani tımar topraklarının iltizama verilmesi bunun en önemli nedeniydi. Vezirlerin, beylerbeylerinin, sancakbeylerinin büyük ve verimli hasları ile zeamet ve tımarlar derece derece miri mukataa haline dönüştürülerek, iltizam ve emanet yoluyla merkez hazinesine bağlanıyordu. Bunun yanında sipahileri besleyemez duruma düşen küçük tımarlar da bir yerde toplanma eğilimi göze çarpıyordu. Sipahiler böylece topraklarını kaybederek çok güç durumlara düşüyorlardı. Bu bozulmada iltimas vb. ile tımarların ehil olmayanlara verilmesinin de önemli yeri vardı (Tabakoğlu, 2003: 7).

Osmanlı yöneticileri ise bu sarsıntıları önlemek amacıyla başta tımar sistemine ilişkin ıslahat tedbirleri olmak üzere, vergi sistemi, müsadere, narh, sikke tağşişi gibi geleneksel iktisat politikası yöntemleri üzerinde duruyorlardı. Ancak XVII. yüzyıldan itibaren geleneksel yöntemlere duyulan kuşku arttı ve XIX. yüzyıla gelindiğinde batıyı esas alan ekonomik politikalar üretilmeye başlandı. Klasik dönemin bir kısım yerel ihtiyaçlarından çıkmış örfi nitelikli vergilerinin yerine, güçlü, merkezîyetçi, bir devleti

ayakta tutacak olan modern bir vergi sistemi ile merkezi devletin oluşum sürecinin ekonomik boyutunun da tamamlanması bir zorunluluk haline gelmişti(Gökaçtı, 1997: 15).Osmanlı İmparatorluğu' nda geleneksel reformdan modern reforma geçiş süreci olarak ta tanımlanan bu dönemde (1789-1839) III.Selim ve II.Mahmud tahtta bulunuyordu.

III.Selim bütçe açıklarını kapatmak amacıyla geleneksel yöntemlere başvurmakla birlikte bazı yeni önlemler almıştır.Aldığı bu önlemler istediği neticeyi vermeyince de ya yeni vergiler koyarak ya da eski vergilere zam yaparak mevcut durumu iyileştirmeye çalışmıştır. Onun padişahlığı ile Osmanlı Devleti' nde batılılaşma süreci de hızlanmış ve onun adıyla özdeşleşen Nizam-ı Cedit hareketi başlatılmıştır.Bu dönemde ilk olarak Nizam-ı Cedit ordusu kurulmuş ve ordunun ihtiyacı olan modern üniformalar, silahlar, cephaneler ve ihtiyaç duyulan diğer malzemeler, kısmen kimi zaman İngiltere, Fransa ve diğer ülkelere gönderilen sefirlerin organize ettiği ve İrad- ı Cedit tarafından finanse edilen satın almalarla, fakat çoğunlukla genç Sultandan ülkeleri için kayırma, ilgi ve destek elde etmeye çalışan değişik Avrupa devletlerinin İstanbul' daki büyükelçileri tarafından ayarlanan katkılarla sağlandı. Ancak daha çok askeri anlamda, yeni bir ordunun kurulması şeklinde algılanan bu reform çalışmaları, Kabakçı Mustafa' nın isyanı ile sonuçlanmış ve III.Selim' in bu gayreti ona, kendisinden öncekilerin kötü kaderini getirmiştir (Shaw,2002:615;Karal,1998:61).

II. Mahmut ise III.Selim ile aynı amaçlara sahip olmakla birlikte, Selim' in tecrübeleri sonucunda toplumun diğer kesimleriyle, bazı çıkar gruplarını denetim altına almadıkça orduyu modernleştirmenin mümkün olamayacağı sonucuna vararak, Osmanlı sisteminin tamamını modernleştirme yolunu seçti (Shaw, 2002:619).

II.Mahmud döneminde mali alanda pek çok değişikliğe gidilmişti ve yeni hazineler oluşturulmuştu. Bunlar: Devlet Hazinesi, Tershane Hazinesi, Mukataa Hazinesi ve 1826'daki Asakir-i Muhammedi Askeri Ocağı için oluşturulan Mansure Hazinesi' dir. 1834 tarihinde ise Asakir-i Muhammediye Defterdarlığı oluşturulur. Bu defterdarlıkta hazinenin iç ve dış gelirlerinin tek elde toplanmasına çalışmış olup, daha sonra bu defterdarlık örgütü kaldırılarak yerine Maliye Nezareti kurulmuştur (User, 2008:9).

Yine bu dönemde devlet merkezinin siyasal ve parasal olarak daha güçlenmesi amacıyla taşranın gücünü sınırlarken, taşradaki muhalefetin iktisadi ve mali temellerini ortadan

kaldırmaya yöneldi. Bu amaçla taşradaki ayan için en büyük güç kaynağı olan devlet adına vergi toplama yetkilerini onların elinden aldı. Ayanlığı birden bire kaldıramayacağı için öncelikle **Sandık Eminliği**'ni kurdu ve bu görevi onlara verdi. Rumeli ve Anadolu' nun çeşitli yörelerinde ayanların fiili olarak denetlediği geniş toprakların bir bölümüne el koydu (Pamuk, 1994:14).

Daha önceden iltizamla yönetilen hazine gelirlerinin, doğrudan tahsil edilmesi gündeme getirilmiştir. Yine bu dönemde Memuriyet-i Mülkiye denilen ve ülke kalkınması gerçekleştirme maksadıyla ticaret, ziraat, ve sanayinin geliştirilmesi üzerinde durulmuştur. Tanzimat' ın ilanından bir yıl önce Umur- 1 Nafia Meclisi oluşturulur. Yine bu dönemde yapılan önemli bir gelişme de Hüdavendigâr ve Gelibolu sancaklarında tahrir memurları tayin edilerek emlak ve temettuat tahririne başlanmış olmasıdır. Ancak "Tazminat- Hayriye" nin numune olarak aldığı adı geçen sancaklarda yapılan tahrir çalışmaları H.1254 senesi Martına (M. Mart 1839) kadar yetişmediği için bu seneye mahsus olmak üzere yine eskisi gibi vergi toplanması ve tahrir hususunun ertesi seneye bırakılması kararlaştırılmıştır. II.Mahmud' un ölümüyle de bu çalışma yarım kalmıştır (Okay, 2008:6).

II.Mahmud' dan sonra Abdülmecid' in Tahta çıkışı ile Hariciye Nazırı Mustafa Reşit Paşa' nın telkinleri üzerine yeni Sultan' ın hatt-ı hümayunu olarak 3 Kasım 1839 Pazar günü ilan edilen Tanzimat Fermanı' nın maliye ile ilgili olan bölümünde iltizam usulünün kaldırıldığı ilan ediliyor ve ahalinin emlak ve kudretine göre münasip bir verginin tayin ve tahsil edileceği açıklanıyordu.

Gülhane Hatt-ı Hümayununda verginin ayarlanması ve düzenli bir şekilde toplanması gereğine şu satırlarla işaret edilmişti:

"Bir devletin toprak bütünlüğü' nün korunması için asker ve daha başka gereçler için gider yapmak gereklidir. Bu ise akçe ile olur. Akçeye gelince, tebaanın vergisiyle sağlandığı için, verginin düzenli bir şekilde toplanması çok önemlidir" (Karal, :175)

Bu vesile ile 1840 yılında bütün örfi vergilerle angarya niteliğindeki mükellefiyetler kaldırılıyor ve bunların yerine mükelleflerin ödeme güçlerini esas alan "Ancemaatin vergisi" adıyla tek bir vergi getirilmiş oluyordu (Demir, 1999:316-317; Saydam, 2002:783). Bu sistemle devlet ilk defa mükelleflerle yani vergi veren halkla doğrudan

doğruya temasta bulunmaya başlamıştır. Tanzimat'tan sonra yayınlanan talimat-nâmelerde kanun uygulamaya çalışılmıştır (Akgündüz ve Öztürk, 2000:18-24).

Tanzimat Fermanı ile eski vergi usulünün usulsüzlüğü gözler önüne serilerek, her kişiden eşit oranda vergi alınması gerektiği ve bu vergilerin toplumun tüm katmanlarının ödeme gücüne göre adil bir şekilde toplanabilmesini amaçlanıyordu.

Osmanlı Vergi sisteminde, Tanzimat ile gerçekleştirilmiş olan en büyük yenilik, vergilerin oldukça basit ve sade bir hale getirilmesidir. Bu bağlamda daha önce “tekâlif-i şer’iyye” adı altında ve çok çeşitli oranlarda alınan vergiler kaldırılmış, yerine zirai ürünlerden onda bir öşür, koyunlardan “ağnam resmi” ve gayr-i müslimlerden “cizye” alınması esası getirilmiştir. Aynı şekilde “tekâlif-i örfiyye” adı altında pek çok türü ve tahsil şekli olan çeşitli vergilerde birleştirilmiştir.

Mahmud II. Devrinin sonunda ve Tanzimat devrinin başlarında devletin başlıca gelir kaynakları şunlardı:

a) Âşar

Haslar, mirî mukataalar, zeamet, ticaret, malikâne mukataaları, yurtluk, ocaklık ve evkafa ait toprak ürünlerinden aynî olarak alınan vergi idi. Hasların âşarı darphane-i âmire tarafından, mirî mukataaların âşarı ise hazine tarafından mültezimler vasıtasıyla sağlanırdı. Diğer kaynakların âşarı ise, ya sahipleri tarafından bizzat alınır, ya da mültezimler tarafından toplanırdı.

b) Vergi

Devlete varlık sahiplerinin verdikleri para idi. Menkul, gayr-i menkul ve ticaret eşyası üzerinden her yıl devletin hazinesine verilecek değer, şehir ve kasaba belediyeleri tarafından sağlanırdı.

c) Cizye

Hristiyan reayadan devletin aldığı para idi. Mahmud II. Devrinde 1834 tarihli bir hat ile hristiyan varlık sahipleri, cizye bakımından âlâ, evsat, edna olmak üzere üç bölüme ayrılmışlardı. Bölüm edna 15, evsat 30, âlâ 60 kuruş cizye vermekle ödevli

idi. Bu gelir kaynaklarına gümrük, maden ve posta gelirlerini de eklemek gerekir (Karal,:174-175).

Böylece, ödeme gücü dikkate alınmaksızın erkek nüfus üzerine yüklenen baş vergisinden sayılabilecek pek çok örfi vergiden herkesin ticaret ve kazancı dikkate alınarak tarh edilen genel bir vergi düzenine geçilmiştir. Osmanlı’ da vergi kanunla değil nizamname ile çıkarılmıştır. Yani kanunlar asli kaynak, nizamnameler(tüzük) ise tali kaynak hükmündedir (Kızılkın, 2008:59).

Böylece esnafın sattığı mallar değil de kazançlarının vergiye tabi tutuluşu ilk defa bu vergiyle başlamış oldu. Ödeme gücünün ölçüsü olarak, emlak, arazi ve hayvanların varlığı ve ticari gelir gibi gelir vesaret unsurları birlikte alınmıştır. Böylece tarım kesimi olduğu kadar şehirli nüfus da vergi kapsamına girmiş oldu (Giray, 2001:105).

İdari yapıda da oluşan değişiklikler sonucu yeni muhassallıklar kuruldu. Klasik devirdeki sancakbeyi, defterdar, kadı üçlüsünün yerine vali, muhassıl, komutan üçlüsü konmak istenmişti. Muhassallıkların en önemli görevleri; halkın mali gücünü bilerek ve gözeterek vergi tayini yapmaktı. Meclis-i Vala tarafından 25 Ocak 1840 yılında hazırlanan bir nizamname ile muhassallıklara atanma ve bunların çalışma usul ve esasları belirlendi (Okay, 2008:7).

Muhassıl meclislerinin kuruluş şekli ile seçilecek kişinin özellikleri, Meclis-i Ahkam-ı Adliyye’ nin hazırlamış olduğu nizamnamede tarif edilmektedir. Seçilecek kişiler bulunduğu memleketin akıllı, namuslu ve muteber adamlarından olmalıydılar. Adaylar, önce mahkemeye gidip isimlerini kaydettirecek, sonra seçmenlerin oyuna baş vurulacaktı.Oyların evet ve hayırları eşitse kur’ ai şer’ iyyeye başvurulacaktı (Ortaylı, 2003:162).

“Muhassıllara uymaları gereken noktaları bildiren Talimat-ı Seniyye ve bir de tezkire verilirdi. Buna göre önce köy ahalisinin emlak ve kazancı ile verecekleri verginin yaklaşık miktarı belirlendikten sonra, asıl kazada bulunan halkın emlâk ve kazancı, hatır ve gönüle bakılmayacak ve bir fert bile istisna tutmayarak, hakkaniyetle tahrir olunmalı denirdi. Yine aynı tezkirede kazanın ileri gelenleri; müftü, hatip, imam ve sair, eskiden beri vergi vermedikleri için şimdi karşı gelebilirlerdi. Muhassıllar kazada emlâk sahibi olan kim olursa olsun vergi vermesini sağlayacaklar, ellerinde eğer berat varsa

alacaklardı. Bu kişilerin istisna tutulması ile halkın tepki vermesinden çekinilerek; bu kişilerin gerekirse mahkemeye sevk edilmeleri ve cezalandırılmalarına karar verilmiştir.

Muhassıllar, verginin adil ölçüler içinde salınması ve tahsilini sağlarken tahrir talimatnamesinin dışına çıkmayacaklar, halka yumuşak ve ılımlı davranacaklar, edepli ve ölçülü olacaklardı. Böyle davranmadıkları takdirde görevlerinden alınacaklardı (Solmaz, 2009:13).

Muhassılı olmayan kaza, kasaba ve köylerde ise beş kişiden oluşan küçük meclisler oluşturulacaktı. Küçük meclislerin kimlerden oluşturulacağı yazılmamış, sadece “icabına göre tertibi” tavsiye olunmuştur. Sonradan yapılan nizamnameye göre, o yerin kadısı, mahalli jandarma amiri, muhassıl vekili ile ileri gelenlerinden iki kişinin bu meclisin üyesi olacağı belirtilmişti (İnalçık, 1996:364).

Muhassıllık meclisleri mülki, mali, adli konuların görüşülüp, karara bağlanması, Tanzimat’ ın esaslarına aykırı vergi suistimallerini ve diğer suçların takip edilmesi gibi konularda şer’ i kanunlara göre suçluları yargılamakla görevli kılınmıştı.

Nizamname de ayrıca nüfus ve emlak sayımının ne şekilde yapılacağı, devlet memurlarına ödenecek yolluğun ve diğer giderlerin hazinece nasıl karşılanacağı konusuna da yer verilmişti. Ayrıca muhassıllar vakit buldukça da tahrir işlerine katılacak ve gerekli kontrolleri yapacaklardı. Vergi tahsil işlerinde muhassılların emrine yeterli miktarda askeri güç de bırakılıyordu.

Fakat alt yapı eksikliği, bilgisizlik, ulaşım güçlükleriyle birlikte devlete uzun yıllardır vergi vermeyen kişilerin çıkartmış olduğu sorunlar yüzünden istenilen hedefe ulaşamamıştır. Çoğu yerde halk gerçek gelirlerini gizlerken, bazı bölgelerde iki misli gelir gösterildiği de oluyordu. Özellikle Müslüman olmayan halkın gelirleri yazılırken fazla gelir gösterildiği yolundaki şikayetler fazla idi. Bu şikayetler de sonuç vermeyince zaman zaman isyanlar çıkabiliyordu (Okay, 2008:8).

1840-1841 dönemine ait hazine gelirlerinde büyük azalma oldu. Bütün çabalara rağmen, kâr ve zarar şöyle dursun, kaç kuruş hasılat olduğunun ortaya çıkartılması bile mümkün olmadı (Çadırcı, 1985:213).

Muhassıllık uygulaması başarısızlıkla sonuçlanınca, 1841’de bu kurum lağvedilerek mali işler için valinin maiyyetinde çalışan defterdarlar tayin edilmeye başlandı (Tabakoğlu, 2003:168). Muhassılların kaldırılmasına rağmen Meclis-i Muhassılın yapı ve işlev bakımından önemli bir değişikliğe uğramadığını ve sadece adının Memleket Meclisi olarak değiştiğini görüyoruz. 1842’den itibaren tekrar İltizam usulüne geçilmiş, tüm bu değişikliklere rağmen azru edilen başarı elde edilememiştir. Ancak yine de bu çalışmalar dönemin sosyal, ekonomik ve kültürel yapısının ortaya koyması açısından önem taşımaktadırlar.

1.1. Temettuat Defterlerinin Değeri

Tanzimat devrinde, önceleri farklı adlarla anılan vergilerin yerine tek bir verginin ortaya konması ve hane reislerinin gelirlerinin tespiti amacıyla yapılan temettü sayımları XIX. yüzyıl ortaları Osmanlı sosyal ve iktisadi tarihi için fevkalade kıymetli bilgiler içermektedir. XV. ve XVI. yüzyıl için tahrir defterlerinde çıkarılan bilgilerden çok daha fazlasını bu defterlerde bulmak mümkündür.

Tahrir Defterleri’nden yalnızca sancak kaza ya da köyün adı ve yıllık vermesi gereken toplam vergi miktarı öğrenilebilmekteyken; kaza köy gibi iskan merkezleri mahallelere ayrılıp, bu mahalleler hane hane ele alınarak şahısların isimleri, yıllık kazançları, gelirleri, tarlaları, bunların kıymetini, sahip oldukları hayvan sayısı; defterlerin bazılarında(1256 sayımı) şahısların boylarının uzunluk ve kısalığından sakallı ya da sakalsız olduklarına kadar kişilerin suretlerini ve hatta mesleklerinin ne olduğu gibi ilginç ve teferruatlı bilgilere ulaşabilmektedir (Arslan, 2002:59).

Hemen aynı tarihlerde imparatorlukta nüfus sayımları da yapıldığından nüfusun tespiti bakımından nüfus defterleri derecesinde önemli değillerse de, bu defterler çok daha ayrıntılı bilgi içerdiklerinden daha mükemmel sonuçlar elde edilir.

Bütün ülke topraklarının nüfus ve emlak tahririnin tüm ülkede aynı anda yapılması mümkün olamayacağı için merkeze yakın eyaletler pilot bölge olarak seçilmiştir. Bu nedenle de bazı bölgeler Tanzimat’ın uygulaması dışında kalmıştır. Tanzimat’ın getirdiği yeni mali düzen önce Anadolu’da ve Rumeli’de bazı eyaletlerde yani Hüdavendigâr, Konya, Aydın, Sivas, Ankara, Biga, Edirne, Rumeli, Silistre, Vidin ve Selanik eyaletlerinde uygulamaya konulmuştur. Daha sonra bu alan genişlemiştir. Bu

sebeple de Osmanlı Arşivi'nde Osmanlı Eyaletleri'nin tamamının Temettuat Defterleri bulunmamaktadır (Öztürk, 2000:547).

“1275 (1858) Tarihli tahrir talimatı ve 1277 (1860) tarihli Tahrir-i Umumi Nizamnamesi mucibince herkesin emlakı,arazisi ve senelik kazancı tahrir ve tahmin edilerek ilk defa senelik kazanç üzerinden %30 vergi konulmuştur. 1295 (1880)'den itibaren %40' a ve 1303 (1885) senesinde de %50'ye çıkarılmıştır. Önceden ticaret ve sanat sahiplerinden alınan bu vergi sonradan maaş sahiplerini de kapsar hale getirilmiştir. Temettuat vergisinin adı daha sonra Kazanç Vergisi'ne çevrilmiştir” (Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 2000:254).

Başbakanlık Osmanlı arşivi'nde Maliye Varidat Kalemi Defterlerinden olan Temettü Defterleri, Başbakanlık Osmanlı Arşivi' nde bulunmaktadır ve ML.VRD.TMT koduyla tasnif edilmiştir. “Emlâk ve arâzi ve Hayvanat ve Temettuat” sayımları denilen bu sayımlar sonucu yirmi bine yaklaşan defter serisi oluşturulmuştur. 9 katalog halinde Osmanlı Arşivinde araştırmaya açılan defter sayısı 17.747'dir. Maliyeden Müdevver ve Kepeci Tasnifi'nde yer alan Temettuat defterleri de bu sayıyı yükseltmektedir. Osmanlı Arşivi'nde 1988 yılında okuyucu ile buluşma imkânına kavuşan bu defterler Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihini araştıran tarihçiler için de yeni araştırma alanları meydana getirmiştir. Bu defterlerin çok büyük bir kısmı 1261 (M.1845) tarihinde yapılan sayımlara aittir. Çok az sayıda 1256 (M.1840)'da yapılan ilk tahrirlere ait defterlere rastlanmaktadır.

Temettuat defterlerinin 1256 (M.1840)'da yapılan sayımlarda tutulanlarıyla 1260-1261'(M.1844-1845) dekiler arasında gerek içerik, gerek tertip tarzı bakımından biraz farklılık vardır. Her iki tipte de başa “hane” ve “numara” ve altlarına rakamlar konulmuştur.Birincisi defterdeki kaçınıcı hane, ikincisi hane içindeki kaçınıcı aile olduğunu göstermektedir.Mesela aynı hane numarası altında “Mehmed oğlu Hüseyin” üzerinde “1” numara, eğer yer uygunsa hemen yanına “Oğlu Hüseyin oğlu Mehmed” üzerinde “2” numara bulunmaktadır.Bu numara bazen “3” e de yükselebilmektedir. Daha önceki sayımda sahip olunan menkul ve gayrimenkul malların kıymetleri veriliyordu (Kütükoğlu, 1995:397-398).

1261 (M.1845) tarihli sayımı öncekinden ayıran en önemli husus kişinin sahip olduğu menkul ve gayrimenkul mallarının 1260 (M.1844) yılı gerçek geliri ile 1261 (M.1845)

yılı tahmini gelirinin verilmesidir. Temettuat defterlerinde vergi mükellefinin defterlere kaydediliş biçimine göre iki farklı metot görülür. Tahrirlerin ilk dönemini kapsayan 1256 (M.1840) tarihli Temettuat defterleri'nin bir kısmında kişinin sahip olduğu mal varlıkları bazen öbek öbek yazılmakta ve gayrimenkuller içerisinde özellikle haneler hakkında mesela tek katlı veya çok katlı (tahtani/fevkani) olduğu, kaç odalı olduğu gibi ayrıntılara girilmektedir.

Bazı defterlerde ise menkul ve gayri menkuller ile alakalı ayrıntılara yer verilmemiştir. Farklı bu iki yöntem tahriri yürüten muhassıl, katip ve diğer görevlilerden kaynaklanmaktadır. Bu sayımda gayri menkullerin kıymetleri altlarına yazılmıştır. Numune defter bu şekilde düzenlenmiş ve uygulama da bu vecihledir. 1261 (M.1845) sayımında ise kıymet çıkarılarak yerine hasılat-ı senevisi yani geliri yazılacaktır. Yine dikkati çeken bir diğer nokta 1256 (M.1840) tarihli defterlerin bir kısmında vergi mükellefinin yaşı, vasıfları yani ak sakallı, siyah sakallı, orta boylu, uzun boylu gibi özellikleri ve çocuklarının durumu verilmektedir.

Defterlerin çoğu tek sütun üzerine tanzim edilmiştir. Pek az da olsa zaman zaman çift sütun üzerine tanzim edilen defterlere de rastlanılmaktadır.

Temettuat tahrirlerinde şahsın bizatihi oturduğu ev, esnafın mesleğini icra ettiği dükkan, sahip olunan paralar, ev eşyaları, sınai ve ticari işletmelerdeki araçlar ve ticari stoklar kaydedilmemiştir. Ayrıca borçlar ve alacaklar da sayımın dışında tutulmuştur (Güran, 2000:80).

1256 (M.1840) tarihli sayımdan muhassıllar sorumlu olması itibariyle defterlerin sonunda muhassıllık, müftü, mal ve emlak katipleri, meclis azâları ve naibin mührü bulunuyordu. 1261 (M.1845) tarihli defterler ise müslüman kesim için imam, muhtar-ı evvel ve sâni, gayrimüslim kesimler için kocabaşı ve papazların mühürleri veya mühür yerine bende rumuzu yazılarak defter hitama ermektedir.

Son olarak "Mecmû'undan merkûmın bir senede tahmînen temettu'ı" denildikten sonra bu ibarenin altına kişinin mesleği varsa bundan elde edilen geliri ve diğer gelir toplamı alt alta yazılarak bir vergi mükellefinin genel kazancını ifade eden toplam yapılmaktadır. Hane gelirlerinin toplamı bazen yazılmamıştır (Adıyeke, 2000:783). 1256 (M.1840) sayımında ise müfredatı ve kıymetleri verilen menkul ve gayrimenkulun

nihai olarak emlak kıymeti ve hayvanların kıymeti ayrı ayrı toplanmakta ve bunlardan hasıl olan temettu ve bu temettuya bağılı olarak senelik vergi miktarı yazılmaktadır.

Bu defterler ilk defa İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim üyelerinde Prof.Dr.Tevfik Güran tarafından kullanılmıştır. Daha sonra Mübahat Kütükoğlu, Denizli' nin Tavas Kazası'na ait defterler üzerinde çalışmıştır.

Temettuat sayımlarına baktığımızda, vergi mükellefi olan hane reislerinin tespiti için yapıldığını görmekteyiz. Bu defterlerde genellikle hane reisi belirtilmiştir. Bunun yanında hane reisi olmayıp da o evde yaşayan ve kazanç sağlayan kişilerin gelirleri de yazılmıştır. Temettuat Defterleri genel itibariyle bir bölge hakkına bize şu konularda bilgi vermektedir. Bölgenin;

- 1.Demografik etnik yapısı,
- 2.Fert düzeyinde menkul ve gayr-i menkul kaynaklar,
- 3.Ferdin yıllık kazancı,
- 4.İşletmelerin büyüklüğü,
- 5.Toplam ve ayrıntılı vergi yükünü, iş gücünü,
- 6.Kişilerin mesleği,
- 7.Yetiştirilen zirai ürün ve hayvanlar,
- 8.Ticari ve sınai müesseseler hakkında bilgi vermektedir (Özer, 2000:596).

Temettuat tahrirleri, Tanzimat reformlarının mali ayağını oluşturan vergi tahsilini daha adil bir şekilde yapabilmek amacıyla merkez tarafından belirlenen usûl ve kurallar çerçevesinde taşrada düzenlenmiş kayıtlardır. Bir istatistik oluşturmaktan çok işlevsel amaçlarla ortaya konmuştur. Merkezi bürokrasinin bu sayımların kapsamını belirlerken çağdaş tarihçinin taleplerini değil, bu sayımın maksadını gözettiği hatırdan çıkarılmamalıdır.

BÖLÜM 2: SÖĞÜTLÜ'NÜN SOSYAL VE İKTİSADİ HAYATI

Söğütlü'nün tarihi, Akadlara kadar dayanmaktadır. Sırasıyla Hitit, Makedonya, Lidya, Roma ve Bizanslıların hakimiyetinde kalmıştır. İlçe merkezine Türklerin ilk yerleşimi, Osman Bey' in Komutanı olan Konur Alp' in göçebe Türklere buraları kışlak olarak vermesi ile başlamıştır. Söğütlü İlçesi sakinlerinin ilk yerleşim yerinin Soğucak köyünün ilçeye bakan kısmı olduğu bilinmektedir. Bu bölgede oturan halk, İlçe içerisinden geçen ve o zamanlarda etrafı söğüt ağaçlarıyla kaplı, berrak suyuyla balık avlanan derenin etrafına yerleşerek bugünkü Gündoğan Mahallesi oluşturulmuş ve bu yerleşim Camicedit ve Orta Mahalle olarak devam etmiştir. İlçe sakinlerinin bir kısmı, Yunanistan' dan gelen Arnavut ve 93 Harbi(Osmanlı-Rus Savaşı) sırasında Bulgaristan' ın Provadi ve Tırnova kentlerinden gelen muhacirlerden oluşmaktadır.

Göçmen iskanı, Adapazarı ve çevresinin nüfusunun hızlı bir şekilde artmasını gündeme getirmiştir. Öte yandan bölgeye yerleşenler arasında önemli kültürel farkların olmaması yerli halk ile göçmen kaynaşmasının kısa sürede gerçekleşmesini sağlamıştır (İpek, 2005:655). Bu göçlerden yerel manav kültürü zarar görmemiştir, bilakis gelenlerin katkılarıyla ve manavlardan etkileşimleriyle, gelişmiş ve kaynaşmış bir toplum bilincinin oluşmasında rol oynamıştır (Çetin, 2004:176).

Kurtuluş Savaşı sırasında Yunan ordusunun Sakarya' yı işgal etmesinden sonra, ilçe de işgale uğramış, elinde silahı bulunmayan halkın bir kısmı ilçe' yi terk ederek Sinanoğlu tarafına ve Hendek ilçesi Kocadöngel köyü tarafına kaçmıştır. Eski karakol binasını Yunanlılar karargah olarak kullanmışlardır. Bu işgal Ferizli istikametine doğru yayılma eğilimi göstermiş ise de vatansever Halit Molla ve İpsiz Recep' in kurduğu çetelerin direnişi ile karşılaşmış ve 20 Haziran 1921 tarihinde düşman kuvvetleri bu mıntıkeyi terk etmek zorunda kalmıştır (Aktaş, 2008:275).

Milli mücadele döneminde Söğütlü ve Sapanca nahiyeleri nakden ve malen iflas derecesinde olduklarından, bu yöreden parasal bir fayda sağlanamamıştır (Özel ve Kırbaç, 2005:864).

İdari statüsü hep İzmit Mutasarrıflığı içerisinde yer alan ve şekillenen Adapazarı ve çevresi, Türk Milli Mücadelesi sırasında da önemli mülki değişiklik ve gelişmeler yaşamıştır. Bu dönemdeki en önemli idari değişiklik , “Adapazarı Tarafsız Nizam

Uygulaması”dır. Bu idare tarzının başındaki liderler, esasen Kuva-yı Milliye’ye hareketine karşı istekli olmalarına rağmen, Adapazarı’na gelip dayanmış olan Yunan işgal kuvvetleri nedeniyle, Ankara ve İstanbul arasında bulunan bölgenin her iki tarafa karşı “bî-taraf” olduğunu ilan etmek durumunda kalmışlardı (Konukçu ve Şahin, 2005:877).

“Tarafsız Nizâm’ın kuzey sınırı Söğütlü bucağını kapsıyor, Firuzlu ve Değirmencik’i içine alarak Karadiken köyü yakınındaki Papasköprüsü’ne kadar uzanıyordu. Köprüden Adapazarı yönüne silahlı geçiş yasaklanmıştı. Silahlı olanların silahlarını bölge dışındaki Sinanoğlu’na bırakmaları gerekiyordu. Ancak Tarafsız Nizâm’ın Söğütlü Bucağı Müdürü Seyit Efendi bu yasağı Kuvâyı Milliye’ye karşı da uygulamaya kalkışınca bu yüzden hayatını kaybetmişti”(Konukçu ve Şahin: 877).

Söğütlü nahiyesi, 9 Mayıs 1990 tarihinde, 3644 sayılı kanunla, Sakarya Vilayeti’ne bağlı ilçe statüsüne getirilmiştir. İlçe, 4 mahalle ve 19 köyün birleşmesinden oluşmaktaydı (Şahin, 2005:383).

06 Mart 2000 gün ve 23985 sayılı Resmi gazetede yayınlanan 593 sayılı Kanun Hükmünde kararname ile Adapazarı Büyükşehir Belediyesine bağlı ilçe belediyesi olmuş; Akgöl, Akçakamış, Akarca ve Rüstemler köyleri de, mahalle olarak ilçe merkezine bağlanmıştır. Günümüzde Söğütlü, 8 mahalle ve 15 köyden oluşan bir ilçe statüsündedir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa göre ilçeye bağlı 15 köyden Sıraköy hariç 14 köy Orman Köyü statüsünde Büyükşehir kapsamına alınmıştır. Sakarya’nın en küçük dördüncü ilçesidir. Köylerde genel olarak yerleşim durumu topludur. Karakete ve İmamlar köylerinde birer mahalle mevcuttur (Aktaş, : 276).

MERKEZ

1) Camicedit Mahallesi	2) Gündoğan Mahallesi
3) Orta Mahalle	4) K.Söğütlü Mahallesi
5) Akgöl Mahallesi	6) Akçakamış mahallesi
7) Akarca Mahallesi	8) Rüstemler Mahallesi

KÖYLER

1) Beşdeğirmen Köyü	2) Fındıklı Köyü
3)Hasanfakı Köyü	4) İmamlar Köyü
5) Kantar Köyü	6) Karateke köyü
7) Kurudil Köyü	8) Levent Köyü
9) Mağara Köyü	10) Maksudiye Köyü
11) Sıraköy	12) Soğucak köyü
13) Tokmaklıdere Köyü	14) T.Beylikışla Köyü
15) Yeniköy	

Söğütlü,Adapazarının tabiat güzellikleri bakımından da önem taşımaktadır (Özmen, 1970:56).

Söğütlü nüfusunun yarısından fazlası köylerde bulunmaktadır. 2007 nüfus sayımında Söğütlü ilçe merkezinde 8.306 kişi olmak üzere köylerle birlikte bu rakam 14.115 kişi'dir.

Tablo 1: Söğütlü İlçesi Köyleri ve İlçeye Uzaklıkları:

<u>KÖY</u>	<u>İLÇEYE UZAKLIK</u>
Akçakamış	5 km
Akgöl	4 km
Akarcaicadiye	6 km
Beşdeğirmen	12 km
Fındıklı	7 km
Hasanfakı	6 km

Tablo 1'in Devamı :

İmamlar	10 km
Kantar	9 km
Karateke	9 km
Rüstemler	4 km
Sıraköy	9 km
Mağara	12 km
Soğucak	2 km
Tokmaklıdere	4 km
T.Beylikışla	10 km
Yeniköy	6 km
Kurudil	5 km
Levent	9 km
Maksudiye	10 km

Kaynak: Dinçer ve diğerleri (1998: 83)

Tablo 2: Söğütlü'de Yaşayan Alt Kültür Gruplarının Dağılımı

Manavlar: Söğütlü Merkez'de Cami-i Cedîd Mh.,Gündoğan Mh., Orta Mh.,Küçük Söğütlü Mh., Akarca Mh., Akçakamış Mh., Rüstemler Mh., İmamlar Köyü, Kantar Köyü, Sıraköy(Aktaş : 311).
Çerkezler: Söğütlü Merkez (Akarca Mh., Kurudil Köyü, Mağara Köyü, Maksudiye Köyü(Aktaş : 545).
Muhacirler: Orta Mh., Küçüksöğütlü Mh., Akçakamış Mh., Beşdeğirmen Köyü, Sofular Köyü, Şeyher Köyü, Uzuncuorman Köyü, Yağbasan Köyü, Yassıgeçid Köyü.
Boşnaklar: Söğütlü -Akarca Mh.(Aktaş: 829).
Arnavutlar: Söğütlü Merkez (Cami-i cedit Mh., Küçüksöğütlü Mh., Akarca Mh.) (Aktaş: 856).

Tablo 2'nin devamı:

Karadenizliler Söğütlü Merkez-(Cami Cedit Mh., Gündoğan Mh., Küçüksöğütlü Mh., Akgöl Mh., Rüstemler Mh.), Akarca Köyü, Levent Köyü, Mağara Köyü, Tokmaklıdere Köyü. (Aktaş,:898).
Tatarlar : Söğütlü İlçesi, Fındıklı Köyü. (Aktaş, :930).
Romanlar Söğütlü Merkez-Orta Mh.,(Kumkapı Mevkii), Akgöl Mh
Yörükler Söğütlü-Karateke Köyü(Aktaş, :975).
Abdallar Söğütlü Merkez- Orta Mh., (Kumkapı Mevkii), Akgöl Mh.(Aktaş, :978).

Tablo 3: Söğütlü İlçesinde Halkı Sadece Muhacirlerden Oluşan Köy Tablosu

Hasanfakı Köyü	40 Hane	Muhacir
----------------	---------	---------

Kaynak: Küçükarslan (2005:14)

Tablo 4: Söğütlü İlçesinde Halkın Çoğunun Muhacir Olduğu Köyler Tablosu

Akçakamış Köyü: 170 hane Muhacir, 70 hane Manav ,4 tane Karadenizli
Akarca Köyü: 100 hane Muhacir, 70 hane Çerkez, 60 hane Karadenizli, 5 Hane Yörük
Akgöl Köyü: 27 hane Muhacir, 7 hane Karadenizli
Beşdeğirmen Köyü: 40 hane Muhacir, 25 hane Ordulu, 15 hane Trabzonlu, 15 hane Manav, 1 hane Arnavut, 1 hane Gümüşhaneli
Fındıklı Köyü: 120 hane Muhacir, 40 hane Karadenizli, 3 hane Arap, 2 tane Arnavut
Kurudil Köyü: 70 hane Muhacir, 49 hane Çerkez, 4 hane Karadenizli
Mağara Köyü: 70 hane Muhacir, 6 tane Çerkez, 6 hane Karadenizli
Soğucak Köyü: 125 hane Muhacir, 5 hane Karadenizli
Türkbeylikışla Köyü: 78 hane Muhacir, 15 hane Manav, 7 hane Karadenizli
Yeniköy 240 hane Muhacir, 30 hane Karadenizli

Kaynak: Küçükarslan (2005:15)

Tablo 5: Söğütlü İlçesinde Karadenizlilerin Çoğunlukta Olduğu Köylerin Tablosu

Rüstemler Köyü: 67 hane Karadenizli, 8 hane Muhacir
Tokmıklıdere Köyü: 29 hane Karadenizli, 21 hane Muhacir, 2 hane Arnavut
Levent Köyü: 60 hane Karadenizli, 38 hane Muhacir
Kantar Köyü: 38 hane Muhacir, 35 hane Ordulu, 7 hane Giresunlu

Kaynak: Küçükarslan (2005:15)

Maksudiye köyü de Çerkezlerin oluşturduğu yalnızca bir hane muhacir olan bir köydür. Karateke köyünde de 104 hane Yörük, 16 hane Karadenizli bulunmaktadır. Ayrıca Sıraköy de 66 hane manav ile yalnızca bu gruba dahil olanların oluşturduğu bir köydür. İmamlar köyünde de 35 hane Manav, 15 hane Muhacir, 13 hane Karadenizli bulunmaktadır (Küçükarslan, :14-15).

2.1. Söğütlü İlçesindeki Kültür Varlıkları

Akarca Köyü (Roma Nekropolu) Arkeolojik Sit Alanı (Söğütlü), Söğütlü-Akgöl Köyü (Akgöl Mevkii) Doğal Sit Alanı (Söğütlü), Kubbeli Camii (Söğütlü), Akarca Camii (Söğütlü-Merkez), Molla Yusuf Mahalle Camii (Söğütlü) (Aktaş, :277).

2.2. Söğütlü’de Sosyal Yaşam

İlçede sosyal yaşantı Adapazarı’ na göre fazla bir farklılık göstermemektedir. Örf ve adetler her geçen gün kaybolmaktadır. Ancak düğün ve kına gecelerinde bazı adetler uygulanmaktadır. İlçede sosyal tesisler bulunmadığı için özellikle erkekler kahvehanelere gitmektedir. Halkın büyük bölümü ihtiyaçlarını temin etmek için il merkezini tercih etmektedir. İlçe sakinleri konutu yalnızca kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yaptıkları için, ilçede konut açığı bulunmaktadır. Yapılar genel olarak kârgir ve ahşap binalar oluşmaktadır. Son yıllarda özellikle 17 Ağustos 1999 deprem âfetinden sonra betonarme binalar yapılmaya başlanmıştır (Aktaş, : 276).

Söğütlü’ de 1500 kişilik bir stat mevcuttur. Burada zaman zaman çok çeşitli spor etkinlikleri ve çeşitli festivaller yapılmaktadır. Ülke çapında düzenlenen bazı güreş

müsabakaları da burada yapılır. Köylerden sadece Yeniköy’ de nizami bir futbol sahası vardır (Küçükaslan, :13).

2.3. Ekonomik Yapı

İlçenin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Bölge topraklarının %60’ı ekilebilir alan, %30’u Ormanlık alan ve % 10’u da otlak alanlardan oluşturmaktadır. Arazi yapısı mısır, buğday, şekerpancarı, patates, soğan, ayçiçeği ve her türlü sebze yetiştirmeye elverişlidir. Meyilli arazilerde fındık yetiştirilmektedir. Her yıl Temmuz ya da Ağustos ayında ise “Tarım, Hayvancılık ve Süt Festivali” düzenlenir.

Fındıklı köyü hariç bütün köylerin baltalık ormanı mevcut olup, kışlık zati yakacak ihtiyaçları bu ormanlardan karşılanmaktadır (Aktaş, :276).

Söğüdü halkının genel geçim kaynağını tarım ve hayvancılığın oluşturması ilçe merkezinde hayvan atıklarının karşımıza büyük bir sorun olarak çıkartmaktadır. Bu konuda gerekli düzenleme yapılmalıdır.

2.4. Hayvancılık

İlçe merkezi ve bağlı köylerde kültür ırkı süt inekçiliği yapılmaktadır. Bölgenin ikinci önemli gelir kaynağı sütçülüktür. Arazi ve otlaklar; mera hayvancılığı ve küçükbaş hayvan beslenmesine müsait değildir. Söğütlü ilçe merkezi ve Akarca, Fındıklı, Soğucak ve Yeniköy Köylerinde toplam oniki adet küçük büyük tavuk yetiştirme çiftlikleri mevcuttur. Bölge genelinden elde edilen süt ilçe merkezinde faaliyet gösteren Tikveşli, Turnalar ve Çamlı süt ürünleri imalâthane ve süt fabrikalarında işlenmektedir (Küçükaslan, :12).

2.5. Sanayi

Tarım ve hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı ilçede sanayi gelişme gösterememiştir. Bölgede bulunan küçük sanayi tesisleri ise tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile ilgilidir. Bölgede Turnalar, Tikveşli ve Çamlı Süt ürünlerini işleyen küçük çapta işletmeler ile birlikte Karacalar Un Fabrikası mevcuttur. Faaliyete geçmekte olan 3. Organize Sanayi bölgesi ile Akçakamış köyünde bir adet küçük çapta tütün işleme fabrikası mevcuttur. 3.Organize Sanayi bölgesi de ilçede sanayinin merkezi konumuna gelme aşamasındadır.

BÖLÜM 3: SÖĞÜTLÜ'NÜN FİZİKİ COĞRAFYASI

3.1. Bölgenin Konumu, Nüfus ve Yüzölçümü

Söğütlü, Türkiye' nin kuzeybatısında Marmara Bölgesine bağlı Sakarya ilindedir. İlçenin kuzeyi Kaynarca ve Ferizli, doğusu Hendek, güney ve batısı Adapazarı ilçeleri ile çevrilidir. İlçe Adapazarı-Karasu Devlet karayolu üzerinde kurulmuş olup, ilçenin girişi ile çıkışı arasındaki mesafe 3 kilometredir. İlçe Adapazarına 18 kilometre, Ferizli' ye 5 kilometre, Karasu' ya 40 kilometre uzaklıktadır.

1997 nüfus sayımına göre ilçe merkezi nüfusu 4639, köylerin ise 8434 olmak üzere toplam nüfus 13.273' tür.

2000 yılı nüfus sayımına göre ilçe nüfusu toplam 14.316 olup, merkez nüfusu 7858, köyler nüfusu ise 6458'dir.

2007 nüfus sayımında Söğütlü ilçe merkezinde 8.306 kişi olmak üzere köylerle birlikte bu rakam 14.115 kişi' dir.

Yüzölçümü 141 kilometrekare olup, denizden yüksekliği 31 metredir. Geniş ve verimli bir ova arazisine sahiptir (Aktaş, :275).

3.2. İklimi ve Bitki Örtüsü

İlçe konumu gereği, Batı Karadeniz ve Doğu Marmara iklimlerinin karışımı ılık bir iklim özelliği gösterir. Yazları serin, kışları ılık ve yağışlı geçer. Yağışlar kışları genellikle yağmur şeklinde düşer. Zaman zaman kar yağsa da uzun süre yerde kalmayarak erir (Küçükaslan, :9).

Söğütlü ve Sakarya ovalarında verimli alanların bulunması sebebiyle bölgede sık ve güür ağaçlıklar bulunmaktadır. Bölgede tahıl ürünlerinin yanı sıra fındık yetiştiriciliği de yapılmaktadır. Bölgede yetişen bitki çeşitleri; meşe, palamut, ıhlamur, dişbudak, yabani kestane, akasya, çam, kavak, söğüt gibi ağaç çeşitleri yetişmektedir. Çam ağacı dışındaki bütün ağaçlar yapraklarını kış mevsiminde dökmektedir (Küçükaslan, :11).

3.3. Akarsular

İlçenin drenajı genel olarak Sakarya nehri ve onun kolları tarafından sağlanır. Platolardan inen sürekli ve süreksiz akarsular sularını Sakarya nehrine, kimi yerde ise Çark deresine boşaltır. Aşağı Sakarya bölümünde yer alan Söğütlü ovasında eğimin iyice azalmasından dolayı nehir menderesler çizerek akmaktadır. Hatta zaman içerisinde nehrin birçok defa yatak değiştirdiği bilinmektedir. Poyrazlar gölü Sakarya nehrinin kopuk bir menderesidir. Maksimum akımı Nisan ayında minimum akımsa Ağustos ayındadır.

Çark deresi, eski Melas çayı üzerinde bulunmaktadır. Gölden ayak alan bu çay, Adapazarı' nın batısından geçmekte ve yukarıda, Söğütlü taraflarında Sakarya' ya katılmaktadır. Melas çayı, Türkmenler veya Yörükler arasında unutulmuş ve belki de akışından dolayı "Yavaş Suyu" denilmiştir. Bugün Söğütlü taraflarında da bu akarsuya "Yavaş Suyu" denilmektedir (Konukçu, 1999: 17).

3.4. Ovalar ve Vadiler

Adapazarı Ovası'nın kuzeyinde yer alan Söğütlü ovası ilin en çukur tarım alanıdır. Ortalama yükseltisi 17m. olan ova, taban suyunun yüzeye çok yakın olması ve yer yer zeminin üstüne çıkmasıyla sazlık ve bataklık durumunda alanlara sahiptir. Eski çağlarda ancak göçebelerin hayvanlarını otatabildikleri yerleşik yaşama imkan vermeyecek durumda olan ova son yıllarda DSİ'nin yaptığı drenaj çalışmaları sonucu bataklıklar büyük oranda kurutulmuş ve tarıma elverişli hale getirilmiştir. Geniş bir alüvyon düzlüğü ihtiva eden ova çakıl, kumlu çakıl, kil ve silt münavebesinden meydana gelmiş tabaka kalınlıkları 2-10 m. arasında ve az tuzlu özelliğiyle yöre halkının başlıca yaşam kaynağını oluşturmakta ve Türk ekonomisine katkıda bulunmaktadır. (<http://ctetik.net>)

Bölgede iki vadi tipi olduğunu görmekteyiz. Bunların büyük bölümünü kurtik vadiler oluşturur. İlçenin kuzeybatı, kuzeydoğu ve güneyindeki yaşlı platolarda oluşmuş birçok derin vadi vardır. Platolar vadilerle dilik dilik edilmiştir. Yükseltinin de az olmasından dolayı fazla uzun değildir. Bazı vadiler ova tabanı ile bütünleşerek ikinci vadi tipi olan tabanlı vadileri oluşturmuşlardır. Bunlarda eğim çok azdır aşındırmadan ziyade biriktirme görülür. Vadi tabanlarında verimli faaliyetleri sürdürülür. Sakarya nehri'nin

Çamdağının batı eteklerini yarararak tabanlı vadi oluşturmuştur. Elmalık ve Bezirgan derelerinin atıkları vadilerde aynı vadi tipine birer örnektirler. (<http://ctetik.net>).

3.5. Yeraltı Suları ve Dağları

Ova zemininde taban suyu toprağın 2-3m. derinliğindedir. Hatta bazı yerlerde su toprak yüzeyine çıkmış bataklık ve göl oluşturmuştur. İlçede bulunan tek göl olan Akgöl'de bu özellikle oluşmuştur. Bu gölden başka ufak tefek taban suyu göllerine rastlanır. Çevre köylerdeki insanlar bu göllerden balık ihtiyaçlarını karşılarlar. Tarımsal sulama için problem yoktur. Yöre halkı sulama ve içme suyunu açtıkları artezyen ve tulumbalarla sağlamaktadır (<http://ctetik.net>, 16.03.2010).

Bölgede yüksek rakımlı dağ ve tepeler mevcut değildir. Kuzeybatıda Söğütlü-Kaynarca sınırı teşkil eden 353 m. yüksekliğinde Ohlak Dağı mevcut olup, bölgenin en yüksek dağıdır (Küçükaslan, 2005:10).

3.6. Doğal Bitki Örtüsü ve Hava Şartları:

Kuzey Anadolu kıyı dağlarının uzantısı olan yükseltiler zengin bir orman örtüsüyle kaplıdır. Hemen hemen her yerde kayın başta olmak üzere gürgen, kavak, kestane, ıhlamur, akçaağaç, meşe ve çınar başlıca ağaç türlerini oluşturur. Çevre ilçelerde 700 m. yükselti kuşağından sonra, kayın ve meşe topluluklarına ibrelili ağaçlar katılır. Ancak ilçe sınırlarında yükselti 350 m.'yi geçmediğinden bu tür ağaçlara pek rastlanmaz. Doğu kesimde bol dişbudak ormanlarına rastlanır. Aynı şekilde kuzeyde de dişbudak ormanları yer tutar. Doğudaki ormanlık saha İstanbul'daki Belgrat ormanlarına kadar uzanır. Burada dişbudak ağaçlarının arasına karaağaç ve kızılçam karışmıştır (<http://ctetik.net> 16.03.2010)

İlçede karışık iklim hüküm sürdüğünden, hava şartları ılımandır. Bununla birlikte ilkbahar, sonbahar, kış mevsimlerinde sis görülür. Ocak ve Şubat aylarında meydana gelen kar yağışı hayatı olumsuz etkilemez. Bölgede hakim olan rüzgarlar lodos ve kuzey rüzgarlarıdır.

3.7. Mağaralar:

Bölgenin jeolojik yapısı mağara oluşumuna müsait değildir. Ancak Mağara köyünde 20 kişi kapasiteli, isimsiz bir mağara bulunmaktadır (Küçükarslan, :11).

BÖLÜM 4: SÖĞÜTLÜ'NÜN İDARİ YAPISI

Bu bölümde Temettuat kayıtlarına göre Söğütlü' nün idari yapısını incelerken bir taraftan da Osmanlı Devleti'ndeki idari yapı hakkında bilgilere yer vereceğiz.

Söğütlü, temettuat kayıtlarının tutulduğu 1260-1261 (1844-1845) tarihlerinde Kocaeli Sancağı Kaymakamlığı' na bağlı bir kaza olan Adapazarı'nın köylerinden biri durumundaydı.

Tanzimat Devrine kadar Osmanlı Devleti' nde şehir ve eyalet idaresinden, vakıflar gibi ekonomik-sosyal kuruluşlardan, cemaat örgütlerinden söz edilebilir, ama yerel yönetim gibi bir kavram ve kurumdan hatta bir iki istina dışında idareye yardımcı olan, devamlılık kazanmış yerel kurullardan söz etmek mümkün değildir (Ortaylı, 1985:232).

Osmanlı Devleti' nin taşradaki idari yapısı, eyalet, sancak ve kazalar şeklinde oluşturulmuştu ve idareciler merkezden atanmaktaydı. Adaletle ilgili problemleri çözmek için de kadılar görevlendirilmişti. Kadı sadece şehrin değil, civarındaki köy ve nahiyelerin de mülki amiri ve yargııcı idi ki, bu bir kaza dairesidir. Merkez bürokrasisinin üyesi olan kadı, belirli bir süre için tayin edildiği bu bölgede yargının, kolluk işlerinin, malî görevlerin ve şehir yönetiminin sorumlusuydu.

Geleneksel devlette devamlı görev gören ve kurumsallaşan bürokratik kadro çok dardır. Genellikle büyük memurların personeli, onların özel hizmetlileridir. Kadı da, görev yerine kendi kapı halkı(özel personeli) ile gelir ve giderdi veya gittiği yerde bazı kimseleri istihdam ederdi. Osmanlılarda mahkeme görevlileri içinde değişmeyenler çok dar sayıda olmalıdır. Mahkeme veya şehir kâtibi diyebileceğimiz bu gibilerin her yerde bulunup bulunmadığı da kesinlik kazanmış değildir. Kadıların belediye veya mahkeme gibi kurumsallaşmayı temsil eden ofisleri de yoktu. Hangi binaya yerleşirlerse orası mahkeme veya belediye binası sayılırdı. Hatta başkent İstanbul' da bile belli bir kadılık ofisi olmadığı, ancak II.Mahmud döneminde İstanbul kadısının Bâb-ı Meşihat' ın bir bölümüne yerleştirildiği ve devamlı ofisinin burası olduğu bilinmektedir. Bu mülkî-adlî idarecileri, idareleri altında bulunan diğer görevlilerle birlikte taşra teşkilatının devlet tarafından görevlendirilen kısmını teşkil etmekteydiler. Bunların yanı sıra, gerek esnaf ve gerekse sanatkârların kethüdarları olarak adlandırılan teşkilat başkanları, mahalle

imamları ve mahalle ileri gelenleri de diğerk bir bölümü oluşturmaktaydılar (Sarıcalıoğlu, 2001:69; Okay:19).

Osmanlı İmparatorluğu' nda ÷lke yönetiminde asıl birim ise sancaktı. Birkaç sancağın oluşturduğu ve adına eyalet ya da vilayet denilen ünite, varlığını devletin kuruluşundan sonuna dek bazı değişikliklerle korumuş bulunmaktadır. Bu yönetim biçiminin oluşturulmasında askeri amaçlar göz önünde tutulmuştur ve niteliği, Tanzimat' ın ilânına dek hemen hemen hiç değişmeden sürmüştür (Çadırcı, 1987:1215).

Kocaeli sancağının sınırları yüzyıllar içinde genişleyip, daralmıştır. En geniş olduğu zamanlarda, bugünkü Kocaeli, Sakarya,Yalova illerini, İstanbul' un Şile, Üsküdar' ın bir bölümü, Kartal ilçelerini, Bursa' nın İznik, Orhaneli kazalarını kapsıyordu (Çetin, :20).

Kocaeli sancağı genellikle tek tuğlu paşa olan mirmiran veya sınırları geniş olduğu zamanlarda üç tuğlu paşa olan bir vezir tarafından yönetilirdi. Günümüzde nasıl vali, mülki idarenin başı ise, 16-17. Yüzyıllarda sancakbeyi veya mirliiva, 18-19. Yüzyıllarda ise mutasarrıf aynı hizmetleri görürdü. Bazı mülki ve askeri tasarrufa sahiptiler. Başlıca görevleri arasında, bölgesinde emniyet ve asayişi sağlamak, suçluları cezalandırmak, reaya denen halkla ilişkileri düzenlemek, yeniçeri, acemi oğlan, dizdar, çeribaşı, sipahi gibi ehl-i örfün ahenk içinde çalışmalarını sağlamaktı. “Mütesellim” mutasarrıf adına sancağı yöneten vekil demektir.

Mutasarrıfların görev yaptığı konağa “Paşa kapısı” veya “Paşa sarayı” denirdi. Selamlık kısmının bir bölümü de haremlikti. Ayrıca kapu halkı olanlar ve askerler için başka binalar kiralanırdı (Çetin, :20-21).

Osmanlı Devleti' nin kuruluşundan beri “kaza” adı ile anılan ve başta idari-adli, daha sonraları ise sadece adli bir birim olarak bu ad ve kavram bulunuyordu. Mahkemenin, kadı veya naibinin bulunduğu her yerleşim bölgesi, eyalet merkezi, sancak veya voyvodalıkla yönetilen kasaba ve köyler topluluğu adli bir birim olarak Tanzimat' ın ilanına kadar kaza adı altında varlığını devam ettirmiştir. Ancak 1842 düzenlemesiyle getirilen kaza kavramının ilkinden oldukça farklı bir anlam taşıdığını belirtmekte yarar görüyoruz (Çadırcı, 1989:237).

1842'den sonraki düzenleme ile ise kazaların yapısı şu şekildeydi;

Birkaç köyün bağlandığı köyle sancak arasında idari yeni bir birim olmak üzere “kaza” oluşturuldu. Yönetici olarak halk tarafından seçilen ve “kaza müdürü” denilen kimseler görevlendirildi. Bu düzenlemenin en belirgin özelliği ilk kez kazanın idari birim olarak taşra teşkilatında yer almasıdır. Bu tarihe kadar kaza denildiğinde mahkemenin bulunduğu yer söz konusuydu. Adli birim olma niteliği önde geliyordu. 1842’ den itibaren idari nitelik kazanmış ve imparatorluğun yıkılışına kadar varlığını sürdürmüştür. Yöneticisi olan müdürler yörenin ileri gelenleri arasından halk tarafından seçiliyorlardı. Merkezin onayı alındıktan sonra göreve başlıyorlardı. Böylece II.Mahmud’ un köy ve mahalle yöneticisi olarak muhtarları seçimle atamasının ardından önemli bir ikinci adım atılmış bulunuyordu. Halkın yönetime katılmasında Meşrutiyet’e doğru gidişte bir aşama idi.

Adapazarı nahiyesi 1837 yılında yapılan düzenleme ile kaza haline getirilmiştir. 19.asrın sonlarına doğru ise İzmit sancağına bağlı bir kaza durumuna getirilmiştir.

Kaza yönetiminin işleyi ise şu şekilde idi:

Kaza müdürlerine başlangıçta görecekları hizmet karşılığında maaş ödenmemesi düşünülmüşse de kısa bir süre sonra bundan vazgeçilmiştir. Kazanın büyüklüğüne göre halk tarafından ödenmek kaydı ile maaş bağlanmıştır. Müdürlerin yolsuzluk yapmamaları, hazine gelirlerini çeşitli yollarla zimmetlerine geçirmemeleri için bir önlem olarak “kefalet” usulüne başvurulmuştur.

Öteden beri Osmanlı İmparatorluğu’nda halkla doğrudan ilişkide olan görevlilerin bütününden güvenilir birer “kefil” istenmekteydi. Bu kural Tanzimat’ tan sonra da uygulamada kalmış, muhtarlarla kaza müdürlerinden kefiller istenmiştir. Böylelikle onların zimmetlerine devletin gelirlerini geçirmeleri önlenecekti. Geçirdiklerinde de kendileri ödeyemezlerse kefillerinden alınacaktı.

Kaza müdürlerinin her ne kadar yöre ileri gelenlerince seçilmeleri benimsenmişse de uygulamada başka tür müdür atamaları ile karşılaşmıştır. Çoğu yerde sancak kaymakamları, akrabaları olan kimseleri bu göreve getiriyorlardı. Gerçi halk buna tepki gösteriyordu. Ama yine de sonuç değişmiyordu. Ayrıca yörede bu görevi yapabilecek nitelikte kimse bulunamazsa ya da halk doğrudan hükümetin kazalarına müdür atamasını dilerse merkezden atama yapılabilirdi (User, :25-26).

Valiler, gerekçelerini hükümete bildirdikleri takdirde kaza müdürlerinin görevlerine son verebiliyorlardı. Müdür değişikliği olduğunda, yerine “vekil” getiriliyordu. Ayrıca halkın da uygun gördüğü birisi seçimle müdürlüğe atanıyordu.

Müdür seçiminde de halkın iki gruba ayrıldığı bilinmektedir. Ağır basan tarafın seçimleri kazandığı ya da seçilmiş olanın görevine son verildiği sık sık görülen olaylardandı. Ancak, halkın müdür azl ve nasb işlerine karışmasının doğru olmadığı gerekçesiyle, böylesi durumlarda hükümetin doğrudan işe karışarak, müdür atadığına tanık olunmaktadır.

Kaza müdürlerinin ayrıca halkın güvenliğini sağlamak ve kazaya bağlı köylerden aşar vb. vergilerin zamanında toplanması sağlamak gibi görevleri de vardı.

Her mali yılın başında kaza müdürleri, sancak merkezine çağırılırlardı. Burada kaymakam başkanlığında oluşan mecliste onların yıllık muhasebeleri yapılırdı. Hazırlanan muhasebe defterleri, kaymakamlar tarafından defterdara gönderilir, gerekli işlemler yapıldıktan sonra eyalet meclislerine sunulurdu. Eyalet meclisleri bu hesapları yeni baştan inceler, özellikle halk üzerinde vergi kalıp kalmadığına bakarlardı. Kaza müdürlerinin hesaplarında eksiklik veya yanlışlık görülürse, muhasebe defterleri imzalanmayarak soruşturma açılırdı.

Kısacası, müdürlerin hazine gelirlerini zamanında ve eksiksiz olarak toplayıp, teslim etmeleri için sıkı önlemler alındığını görmekteyiz. Ancak buna rağmen istenilen olumlu sonuç alınamamış, bir çok kaza müdürü, hazine gelirini zamanında toplamadığı ya da zimmetine geçirdiği, halka zulüm yaptığı gerekçesiyle cezalandırılmıştır.

Buradan anlaşılacağı üzere kaza müdürlerinin başta gelen görevleri, vergilerin toplanmasıydı. Bu yüzden onları birer yönetici olarak değil de kaza merkezlerinde devamlı oturan birer tahsildar olarak nitelemek mümkündür. Bunun yanı sıra naib ve kazanın ileri gelen kimseleri ile birlikte oluşturdukları bir küçük kurul vasıtasıyla yönetimi ilgilendiren işlerle de müdürlerin ilgilendiklerini belirtmek gerekir. Tanzimat öncesi voyvodaların ve çoğu yerde ayanların yaptıkları hizmetler Tanzimat ile birlikte kaza müdürlerine devredilmiştir. Onlar kazalarına bağlı köy muhtarları ve imamların da yardımları ile bölgenin hazineye doğrudan ödemekle yükümlü olduğu şer' i vergileri toplama işini uzun bir süre yapagelmişlerdir (User:26-27).

Köy- nahiye- sancak- vilayet düzeyinde yapılan düzenlemelerle birlikte kaza yönetimini değerlendirdiğimizde, Tanzimat'ın bu düzeyde başarılı sonuçlar elde ettiğini söylemek mümkündür. Ancak yeterli bilgili eleman olmayışı, imparatorluğun çeşitli iç ve dış etkenlerden ötürü dağılma dönemine girmiş olması, ardı arkası kesilmeyen savaşlar ve iç karışıklıklar ister istemez yönetime yansımış, bundan kaza idaresi de nasibini almıştır. Özellikle edindikleri kötü alışkanlıkları terk etmek istemeyen, yöre ileri gelenlerinin köy, nahiye ve kaza idarelerini ellerinde bulundurmaları, otoritenin sağlaştırılmasında önemli bir engel teşkil etmişlerdir. Kaza idare meclisine üye olanlar, bunların seçilmelerinde uygulanan karmaşık usuller, sık sık yasa ve yönetmelik değişiklikleri yapılması, düzenleme girişimlerinin başarısını azaltan etkenler olarak bu dönemde karşımıza çıkmaktadır. Bu olumsuzluklara karşın devleti ayakta tutabilmek için ellerindeki olanakları sonuna kadar kullanmaktan geri kalmayan dönem yöneticilerinin çabalarını da yabana atmamak gerekir. Osmanlının içinde bulunduğu zor koşullar düşünülürse istenilen noktaya gelinememesi oldukça doğal bir durum olarak karşılanmalıdır (Çadırcı,1989:253-254).

Osmanlı Devleti' ne kasaba olma özelliklerine baktığımızda genellikle nüfusa, kalabalık bir yerleşme yeri olmaya bağlı gibi görülmektedir. Bir yerleşim yeri olan kasabalar, köyden kesinlikle daha büyük, en azından dört köy büyüklüğündedir; gerçi köylerde de genelde aşağı, yukarı yaka mahalleleri olabilir fakat kasabanın her bir mahallesi birer köy gibi kabul edilebilecektir. İkinci olarak kasaba idari merkez (şehir) olmayan iskan yeridir. İdari merkez doğrudan bir kadının oturduğu yer olmasıyla değil daha çok sancak merkezi oluşuyla ilgilidir. Osmanlılar' da kaza merkezlerine de şehir denilip kaza merkezi dışında en az kadılık merkezi kadar, hatta bazen daha kalabalık olan iskan yerlerine de kasaba denilmektedir (DİA, 2001:525).

Osmanlıda mahalle tanımı yapılırken, sosyal durum göz önünde tutulmuş, genel hatlarıyla “üyelerin ortak bir mabette ibadet ettikleri ve nüfusu yaklaşık 1000 kişiden oluşan yerleşim birimi” olarak belirtilmiştir.

“Her toplumda olduğu gibi Osmanlı Devleti' nde de mahalleler, toplumu oluşturan ve kendine has özellikleri olan önemli sosyal kurumlardı. Osmanlı mahallesi cami ve mescid etrafında oluşan bir yapı arz ediyordu. Bu nedenle olsa gerek, cami veya

mescide ismini veren şahsın ismi de, çoğu kere mahallenin ismini arz ediyordu” (Okay, 2008:23).

Osmanlı mahallesinin temelini teşkil eden cami ve mescid dışında, mahallenin fiziki yapısını tamamlayan diğer unsurlar arasında tekke, çeşme, hamam gibi yapıları da saymak mümkündür. Cami ve mescidler aynı zamanda dini hayatında temelini oluşturmaları bakımından da önem taşımaktaydılar. Bunların masraflarını karşılayabilmek için geniş bir vakıf sistemi tesis edilmişti. Bunun dışında orta halli vatandaşlar tarafından çeşitli hizmetlerin yapılabilmesi için de vakıflar kurulmuştu.

Tekke ve zaviyeler de, Osmanlı toplum yaşantısının önemli bir parçası olarak varlıklarını sürdürmüşler ve öteki bütün sosyal müesseseler gibi buldukları zaman ve mekanın gerektirdiği sosyal, iktisadî ve dinî şartlara bağlı olarak Osmanlı kültürü’ nün yayılmasında ve yaşatılmasında önemli bir görev görmüşlerdir.

Mahalle idaresinde ise; XIX.yüzyılın ilk yarısına kadar imam, asayişle ilgili meselelerde olup bitenden birinci derecede mesuldür. Burada cereyan eden öldürme, yaralama, hırsızlık gibi inzibatî olayların yanında, zina, fuhuş, taciz, sarkıntılık gibi gayr-i ahlâkîliği de takip edip güvenlik kuvvetlerine bildirirdi. İmamın en önemli görevi ise mahalle halkına vergilerin paylaşılması ve toplanması işini yürütmektir. Ancak onların bu görevlerini hakkıyla yerine getirdiklerini söylemenin zor olduğunu söylemek gerekir (User, 2008:29).

İmamlar, mahalleyle ilgili bütün işlerde devletle muhatap olur ve mahalleyi temsil ederdi. Şehrin idarecisi olan kadı, bağlı olduğu kurumun en üst düzey yetkilisi tarafından atanırken, imam bizzat padişah tarafından bir beratla tayin edilirdi. Bu da onun devlet ve halk nazarında ne derece büyük bir öneme sahip olduğunu göstergesidir. Padişah tarafından gönderilen emir ve fermanlar, imam tarafından halka duyurulur ve takibi yapılırdı. Bu şekilde imam; devlete karşı haklar ve ödevler konusunda mahalleliyi temsil ederken, mahallede de padişahı temsil ederdi.

Osmanlı Mahallesi, hem asayiş bakımından, hem de sosyal hayat açısından kolektif bir anlayışa dayanır. Mahalleli, müteselsil (zincirleme) olarak birbirine kefilidir. Burada meydana gelen öldürme, yaralama gibi olaylarda, olayın faili bulunamadığı takdirde, bütün mahalleli mesul tutulur ve mağdur tarafa ödenmesi gereken diyet (kan parası)

sakinlere paylaştırılır. Burada Mahallede bir asayişsizlik olmaması için herkesin dikkat ve gayret göstermesi temin edilerek oto-kontrol sağlanmıştır.

Aynı mesuliyet ve oto-kontrol, ahlâkî hususlarda da söz konusudur. Mahallede meydana gelen veya şüphelenilen gayr-i meşru olaylarda imam, suçlu veya zanlıları güvenlik görevlilerine bildirir, mahallelinin bu yoldaki şikâyetlerinden ilgilileri haberdâr ederdi. İmam ve mahalle ileri gelenlerinin, bu tür evlere baskın düzenleme yetkileri vardı. Gayr-i ahlâkî davranışları olduğu bilinen kimseler mahalleli tarafından istenmeyen kişi ilân edilir ve görevlilerce başka yere sürülmesi istenirdi.

Osmanlı mahalle geleneğinde, komşuya zarar veren ve insanlara saygısızlık edenler hakkında bu tip uygulamalar sıklıkla tatbik edilmiştir. Yapılan tüm uyarıları dikkate almayıp, huzuru bozan davranışlarından vazgeçmeyen insanlar hakkında mahalle halkı tarafından resmi mercilere şikâyette bulunulduğunda, eğer kişi bu davranışlarından vazgeçeceği yönünde söz verirse, bu tür şikâyet dilekçelerinden vazgeçildiği görülmektedir (Yediyıldız, 1981:3).

Kötülüğü önleme kolektif şuuruyla devlet, başkentten kilometrelerce uzaktaki yerlere kolaylıkla hakim olabiliyordu.

Hayırlı işlerde mahalleli yine aynı kolektif şuurla hareket ediyordu. Bu tür işler için her mahallede bir “Avarız Vakfı” kurulmuştur. Mahalle sakinlerince oluşturulan yönetim kurulu tarafından idare edilen bu vakfın gelir kaynağı, yine mahallelinin aynî-nakdî bağış veya hibeleridir. Kira getiren ev, dükkân gibi mallar da buraya vakfedilebilmektedir. Mahallede ihtiyacı olanlara borç veya kredi de verilmesi açısından bu vakıf, bir nevi sosyal yardımlaşma sandığı gibiydi. Avarız vakfının gelirleri; mahalledeki hastalara, fakir olanlara ve evlenmek isteyip de ekonomik durumu müsait olmayanlara yardımda kullanılırdı. Buradan fakirlerin cenazelerinin kaldırılması, su yolları, cami, mescit, mektep gibi yerlerin onarımı yapılır ve ısınma, aydınlatma gibi sair giderler karşılanırdı. İmam, müezzin, muallim gibi mahalle görevlilerinin maaşları ödenirdi. Mahalleye yeni gelenlerin yerleşme veya memleketine gidecek olanların yol masrafları karşılanırdı. Vergisini ödeyemeyenlerin vergileri de bu fondan ödenirdi.

Mahalledeki bu resmi dayanışmanın yanında, ayrıca mahallenin zenginleri, mahallelerindeki fakirleri görüp gözetirlerdi. Zekât, sadaka, fitre gibi yardımlar yapılırken, mahalleli tercih edilirdi.

Osmanlı şehirlerinin bazılarında, Müslüman olmayan nüfus bir mahallede toplandığı gibi, Müslüman mahallelere de dağılmıştır. Gayri Müslüm mahallelerin yöneticisi haham ve papazdı. İmam, padişah beratı ile tayin edilen bir memurken, haham veya papaz, hahambaşı da patrikhanenin temsilcisiydi (<http://www.webhatti.com>,18.03.2010)

XIX. yüzyıl ıslahatları ile birlikte mahalle ve köylerde muhtarlık teşkilatı kurulmaya başlanmıştır. Bu durum imama göre muhtarın daha yetkili bir yönetici konumuna gelmesine yol açmıştır. Mahalle muhtarlıklarının kurulmasına ilk olarak İstanbul’ da başlanmıştır. Taşrada ise ilk adım Kastamonu’ nun mahalleleri ile bu sancağa bağlı kazaların mahallelerinde atılmıştır. Sultan II.Mahmud, halkın bu örgütten hoşnut olduğunu öğrenince, bütün ülkede muhtarlık örgütlerinin kurulmasını emretmiştir (Sarıcalıoğlu, 2001:68). Zaman içerisinde muhtarlıklar yaygınlaştıkça vergilerin alınması ve toplanması, mahallenin güvenlik işleri ve belediye hizmetleri muhtarlara bırakılmıştır. Muhtar bütün mahallenin kefil, imam da muhtarların kefil durumundaydı. Tanzimat’ a kadar mütesellimler tarafından denetlenen muhtarlar bu tarihten sonra büyük olasılıkla muhassıllar ve zaptiye amirlerince denetlenmiştir. 1864 tarihli vilayet nizamnamesi’ nde en az elli hane bir mahalle olarak kabul edilmiştir. İhtiyar meclisleri kurulmuş, şehirlerdeki mahalle muhtarlıkları zaptiye amirliklerince, köy muhtarlıkları kaymakamlarca denetlenmeye başlanmıştır. Mahalle sakinlerinin başvurusu ve kadının resmi yazısı ile mahalleye tayin edilen bekçiler imamların ve muhtarların emrinde mahallenin güvenlik işleriyle meşgul olurlardı.

XIX. yüzyılda imparatorluğun birçok bölgesinde köy üretimi az çok artmaya başlamış, demiryolu ve buhar teknolojisi sayesinde, ülkenin ücra köşeleri dışında birçok köy ve kasabalar yavaş yavaş pazar ilişkilerine açılmaya başlamışlardı.

XIX. yüzyılda köy yönetimi eski devirlerdekinden farklıydı; çünkü köylerin yapısı hatta Balkan köylerinin siyasal atmosferi bile değişmekteydi. 1864 ve 1871 nizamnameleri köy yönetimine bu zorunluluklarından dolayı yeni bir statü vermekteydiler. Yeni statü her köyde, her sınıf halk için seçimle gelen iki muhtarın bulunmasını öngörüyordu.

Buradaki sınıf dini ayrıma dayanmaktadır. Muhtar devlet tarafından azledilebilirdi, ihtiyar meclisi de azlini isteyebilirdi. Muhtar ve ihtiyar meclisi seçimleri yılda bir yapılırdı. Osmanlı yönetimi, köyleri cemaat esasına ayırarak örgütlenmişti. Aynı köyde yaşayan farklı cemaatin köy yönetimleri de farklı oluyordu. Köy yönetiminin düzenlenmesindeki amaç ve muhtardan beklenen asıl görev; vergi alınması ve toplanması gibi işlemlerin düzgün yürümesi haksızlık ve usulsüzlüklerin olmamasıydı. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi geçen zaman, muhtarların bu görevi hakkıyla yerine getiremedikleri ve beklenen amacın gerçekleşmediğini göstermiştir.

4.1. Temettuat Defterlerine Göre Söğütlü Karyesi

Osmanlı taşrası içerisinde ele aldığımız Söğütlü köyünün kayıtlı olduğu defter sayısı toplam 742 sayfa olup, bunun 44 sayfası Söğütlü köyü' ne aittir.

Söğütlü Temettuat tahrirlerinin oluşturulduğu tarihler miladi 1844-1845 yıllarıdır. Temettuat sayımlarının yapıldığı bölgede bir yerel-mahal çalışması yapıldığında; tahrirlerden bu yana o yerde meydana gelen değişiklikleri, üretimi yapılan ürünlerdeki ya da yetiştirilen hayvanlardaki farklılaşmayı; halkın ekonomik durumunu, o dönemle günümüzü karşılaştırarak ortaya koyabilmekteyiz.

Temettuat sayımlarının yapıldığı yıllarda, köyde toplam 114 hanenin mevcut olduğunu görmekteyiz. Buna göre Ömer Lütfü Barkan' ın bir Osmanlı hanesinin ortalama nüfusunun beş kişi olduğu kuramını esas alırsak, 19.yüzyılın ortalarında Söğütlü köyü' nde yaklaşık 570 kişinin yaşadığı rahatlıkla söylenebilir. 2007 yılı genel nüfus sayımlarına göre bugün ilçe olan Söğütlü'nün nüfusu 14.115 kişidir.

Tahririn yapıldığı yıllarda köyde bulunan hanelerin neredeyse tamamına yakınının tarım ve hayvancılıkla geçimini sağladığını görmekteyiz.

Söğütlü karyesi' nde kayıtlı bulunan hane reislerinin lakaplarından ne işle meşgul oldukları, nereli oldukları, bedensel özellikleri, etnik ve dini kimlikleri, akrabalık ilişkileri gibi özelliklerini de anlamak mümkündür. Mesela 14 numaralı hane reisinin timurcu esnafından Ali Usta olduğu bu defterlerde belirtilmiştir. Bu durumda bu kişinin demirci olduğu ortaya çıkmaktadır. Bazı kişilerin ise hem çiftçi olup hem de başka bir meslekle uğraştığını da görmekteyiz. 16 numaralı hanenin reisi olan erbâb-ı zirâ'atden

kunduracı Mehmed'in hem çiftçilikle uğraştığını hem de kunduracılık yaptığını anlıyoruz.

Ünvanlardan yola çıkarak kişilerin akrabalık ilişkilerine yönelik bilgiler de ediniyoruz. 58 numaralı hane reisi Erbâb-ı zirâ'atden Sarı Hüseyin oğlu Ali' dir. 64 numaralı hane reisi ise erbâb-ı zirâ'atden Sarı Hüseyin oğlu İbrahim'dir. Bu durumda bu iki kişinin kardeş olduğu sonucuna varılabilir.

Yine ünvanlardan yola çıkarak kişiler hakkında bilgi edinmeye çalışırsak; molla, medrese eğitimi almış âlim kişilerin kullandığı bir sıfat olup, dinî bir anlam taşımaktadır. Bu unvanı taşıyan şahısların itibarı yüksek olup, muhtemelen köy çocuklarına İslamî eğitim de vermektedirler. Hane 4' te Molla Ömer oğlu İbrahim, Hane 13'te Molla Bekir oğlu Bekir, Hane 34' te Molla oğlu Mehmed buna örnek gösterilebilir.

Meslekî karakter taşıyan bir diğer unvan da çoban sıfatıdır. Bu kelimenin içerdiği anlam gayet açıktır. Hane 102 ' de Sarıcalar Karyesinden çoban Abdullah oğlu Mahmud' un çoban olduğu ve bu mesleği icra ettiği yazılıdır. Temettuat defterlerinde babalarının isimleriyle kaydedilen bir çok hane reisinin babalarının da buna benzer mesleki lakaplar taşıdığı görülmektedir.

İmamlarda temettuat defterlerinde belirtilmiştir. Hane 103'te Karye-i mezbur imamı Salih Efendi' nin köy'ün imamı olduğunu anlamaktayız.

Kişilerin nereli olduklarına dair pek çok örnek de bulmak mümkün.37 numaralı hanede ikamet eden Değirmencikli Hüseyin'in Değirmencikli, 43 numaralı hanede ikamet eden Devrekli Ahmed' in Devrekli, 57 numaralı hane' de ikamet eden Elmacıklı İbrahim'in Elmacıklı, hane 70 numaralı hanede ikamet eden Eriklili Mehmed' in Eriklili olduğu, 76 numaralı hanede ikamet eden Adalı İbrahim' in Adapazarlı olduğu, 79 numaralı hanede ikamet eden Elmacıklı Ömer' in Elmacıklı olduğu, 105 numaralı hanede oturan Karasulu Mehmed' in Karasulu olduğunu anlıyoruz.

Temettuat defterlerine göre Söğütlüde yetiştirilen tarım ürünleri ise; hinta (buğday), şa'ir (arpa), burçak, kettan(keten), alef (yulaf) ' dir. Bugün de yine Söğütlü' de bu ürünlerin yetiştiğini görmekteyiz. Ayrıca dut bahçelerinin varlığı da dikkat çekmektedir. Arıcılığın da önemli bir geçim kaynağı olduğunu söylemek mümkündür.

Söğütlü Karyesi'nin temettüât defterine göre, hanelere ait vergi kalemlerinde “*sene-i sâbika*” kaydı mevcuttur. Sene-i sâbika geçmiş yıl demek olup, temettüât sayımlarının yapıldığı Hicri 1261 (M. 1844)'den önceki, Hicri 1260 senesine ait vergi kayıtlarıdır.

Tablo 6: Söğütlü Karyesi' nin Tarım Ürünleri

Hınta	Şa'ir	Burçak	Kettan	Alef
40(kile)	2(kile)	0.5(kile)	2(kile)	4(kile)
50 kuruş	10 kuruş	5 kuruş	6 kuruş	16 kuruş

Söğütlü Karyesinde en çok yetiştirilen ve en fazla gelir getiren tarım ürünü' nün hınta(buğday) olduğunu görmekteyiz. En az üretilen tarım ürününün ise 0.5 kile ile burçak' tır. Kuruş olarak belirtilen miktarlar ise aşar olarak alınan verginin miktarını göstermektedir. Osmanlı Devleti'nde tarım ürünlerinden genelde onda bir oranında aşar vergisi alınmaktadır. Aşarı verilen tarım ürünlerinin on katı aynı zamanda ürünün miktarının belirlenmesi anlamına da gelmektedir.

Tablo 7: Meslek Gruplarına Göre Söğütlü Karyesi

Faaliyet Alanı:	Hane Sayısı:
Ziraat Erbabı(Çiftçi)	108
Demirci:	1
İmam:	3
Çoban:	1
Hizmetkar:	1
Toplam:	114

Bu oranlara bakıldığında hane reislerinin %95' inin ziraat erbabından olup, çiftçilikle uğraştığını görmekteyiz.

Tablo 8: Söğütlü Karyesi' nin Hayvan Sayısı(Baş)

Kara Sığır İneği:	179
Kısır Kara Sığır İneği:	5
Kara Sığır Öküzü:	103
Kısır Kara Sığır Öküzü:	2
Sağman Camuş:	3
Kısır Camuş:	1
Kara Dombay İneği:	2
Dombay İneği:	12
Dombay Öküzü:	27
Dombay Devesi:	2
Sağman Keçi:	36
Kısrak:	31
Arı Kovanı:	41
Sağman Ağnamı:	50
Kısır Ağnamı:	30
Toplam:	584

Söğütlü Karyesi'nde en fazla 179 baş ile Kara Sığır İneğine rastlıyoruz. Toplam hayvan sayısının' %30'unu oluşturuyor. Bunu 133 baş ile Kara Sığır Öküzü takip etmektedir. %22'lik bir orana sahiptir. Sağman Ağnamı %8, Arı kovanı %7, Kısır Ağnamı %5,

Sağman Keçi %6, Kısırak %5, Dombay Öküzü %5 , geri kalanlar ise %12' lik kısmı oluşturmaktadır.

Osmanlı Devleti' nin yapmış olduğu vergi yazımlarında ekonomik potansiyelin tam olarak tespit edilmesi gibi bir amaç güdüldüğü için vergi dışı potansiyeller de defterlere kaydedilmiştir. Binek hayvanı olarak kullanılan eşek, katır, at gibi hayvanlar ve köylünün öküzü ile sığırı da vergi dışı oldukları halde defterlere yazılmışlardır. Bunun sebebi de muhtemelen eşek ve katırın nakliyatçılıkta kullanılıp kâr getirmesidir ki, tahmini kâr, vergiye dahil edilerek defterlere kaydedilmiştir. Benzer şekilde, öküz çift sürmek üzere başkasına kiraya verilmişse, onun kiraya verdiği öküzden vergi alınmıştır. Yine bir başka vergi dışı potansiyelin yalnız baş olarak yazılan kısır inekler olduğu görülmektedir (Kızıllan, 2008:63).

Tablo 9: Söğütlü Karyesi'nin Toprak İşletmeleri(Dönüm)

Hane Sayısı:	114
Mezru Tarla (Ekili):	608
Gayri Mezru Tarla:	873
Dut Bahçesi:	40
Müstecir Olduğu Tarla(Kiracısı olunan):	234
Müstecir Olduğu Çayır(Kiracısı olunan):	131
Kiraya Verilen Tarla:	4
Toplam:	2220

Tablo 10: En Fazla Toprağa Sahip Olan Hane Reislerinin Tablosu(Dönüm)

Hane No:	Gayri Mezru Tarla	Mezru Tarla	Çayır	Dut Bahçesi
21	46	26	8	1 dönüm
38	5	29	10	
81	44	26	10	1 evlek ¹
84	40	20	10	1 evlek

---

¹ Evlek: Dönümün ¼ üne karşılık gelen uzunluk birimi.

SONUÇ

Tanzimat Fermanı uygulanmaya konulduktan sonra, önceleri farklı adlarla anılan vergilerin yerine tek bir verginin ortaya konması ve hane reislerinin gelirlerinin tespiti amacıyla yapılan temettü sayımları XIX. yüzyıl ortaları Osmanlı sosyal ve iktisadi tarihi için çok kıymetli bilgiler içermektedir. 1840 yılında başlayan tahrirleri, 1844-1845 yılındaki tahrirler izlemiştir.

1845 tarihli sayımı öncekinden ayıran en önemli husus kişinin sahip olduğu menkul ve gayrimenkul mallarının 1844 yılı gerçek geliri ile 1845 yılı tahmini gelirinin verilmesidir. Tahrirlerin ilk dönemini kapsayan 1840 tarihli Temettuat Defterleri'nin bir kısmında kişinin sahip olduğu mal varlıkları bazen öbek öbek yazılmakta ve gayrimenkuller ile ilgili ayrıntılara girilmektedir.

Bazı defterlerde ise menkullerin kıymetleri altlarına yazılmıştır. Numune defter bu şekilde düzenlenmiş ve uygulama da bu şekilde olmuştur. 1845 sayımında ise kıymet çıkarılarak yerine hasılat-ı senevisi yani geliri yazılacaktır. Yine dikkati çeken bir diğer nokta 1840 tarihli defterlerin bir kısmında vergi mükellefinin yaşı, vasıfları yani ak sakallı, siyah sakallı, orta boylu, uzun boylu gibi özellikleri ve çocuklarının durumu verilmektedir.

Söğütlü Temettuat tahrirlerinin oluşturulduğu tarihler ise miladi 1844-1845 yıllarıdır. Söğütlü karyesi sayımların yapıldığı yıllarda 114 haneye sahiptir. Her hanenin yaklaşık 5 kişiden oluştuğu varsayımına dayanarak nüfusun 570 kişi olduğu sonucuna varılmaktadır. Söğütlü karyesine baktığımızda gayri müslim unsurlara rastlanmamıştır. Söğütlü karyesinin 114 hanesinin 108' inde temel geçim kaynağı tarımsal faaliyetlerdir. Hayvancılığın ise ihtiyacı karşılamaya yönelik olduğu dikkat çekmektedir. Bunun dışında hem çiftçikle uğraşıp hem de kunduracılık yapan hane reisine de rastlanmıştır. Demirci, çoban, imam, hizmetkarlık defterlerde kayıtlı olan, diğer hane reislerine ait mesleklerdir. Söğütlü karyesi temettuat defterlerinde hane reislerinin geçim kaynağının tarım olmasından dolayı aşar vergisi' nin alındığı görülmektedir. Bazı vergilerin ise, kişinin asker olmasına, fakir olmasına, imam olmasına ve toprağının olmamasına bağlı olarak alınmadığı görülmektedir.

Yetiştirilen tarım ürünleri ise; hınta (buğday), şa'ir (arpa), burçak, kettan(keten), alef (yulaf) olduğu görülmektedir. En fazla gelir getiren ürünün ise hınta(buğday)' dır. Hayvancılığın ise büyük bir kısmı büyükbaş hayvancılıktan elde edilmektedir. Bunun dışında arıcılık yapıldığı da görülür.

TRANSKRİPSİYON

(S.1Boş)

Temettu'ât Defteri

Sahife 2

Bolî eyâleti dâhilinde kâin Kocaili Sancağı Kâim-makâmı'nda Sabancı ma'a-Adapazarı kazâsına tâbi' Sögüdüli karyesinde mukîm ehl-i İslâm'ın emlâk ü arâzî ve temettu'âtlarının mîkdârı:

Sene-i sâbıkada olan virgüsü:	A'şâr ve rüsûmî olarak bir senede virmiş olduğı:				
313 guruş	<i>Hınta</i>	<i>Şa'îr</i>	<i>Alef</i>	<i>Burçak</i>	<i>Kettan</i>
	Kile	Kile	Kile	Kile	Kile
	40	2	4	0.5	2
	Guruş	Guruş	Guruş	Guruş	Guruş
	50	10	16	5	6
			mecmû'		
			Guruş		
			121		

Hane 1		Numara 1	
Erbâb-ı zirâ'atden Köse Ömer oğlu Hâcî Abdülfettâh'ın emlâk ü arzâi ve temetu'ı:			
Mezrû' tarla Dönüm: 13 Hâsılât-ı senevisi Sene: [12]60 0874 Sene: [12]61 1100 1974	Gayr-ı mezrû' tarla Dönüm: 27 Devr ile zer' olınageldiği	Çayır Dönüm: 13 Hâsılât-ı senevîsi Sene: [12]60 337 Sene: [12]61 080 417	Dut bağçesi Dönüm: 2 Hâsılât-ı senevîsi Guruş Sene: [12]60 285 Sene: [12]61 925 1210
Kara sığır ineği 3 Hâsılât-ı senevisi 45	Kara sığır öküzü 1	Değirmen bir bâb Hâsılât-ı senevisi Sene: [12]60 50 Sene: [12]61 50 100	Sağman ağnam 1 Hâsılât-ı senevisi 21
Mecmû'undan bir senede temettu'u			
1616 guruş			
Bir senede temettu'u <u>0133 guruş</u>			
1750 guruş			

Hane 2		Numara 2	
Sene-i sabıkada olan vergisi			
220			
Erbâb-ı zirâ'atden (kaptan)oğlu Ahmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	Dut bağçesi
6 dönüm	1	2	1 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
60 0225		30	50
1200			75
1420			125
Mecmu'undan bir senede akarı			
305			
495			
Bir senede zirâ'atden temettu'u 800			
200			
Zuhurât 1000			

Sahife 3

Hane 3		Numara 3	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şâr rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 5	
Erbâb-ı zirâ'atden Kına-oğlu Ahmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u Devr ile zer' olunageldiği.			
Mezrû' tarla 1 dönüm	Gayr-ı mezrû' tarla 4 dönüm	Dut bağçesi 1 dönüm	Kara sığır öküzü 1 Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevîsi 15
Sağman camuş 1 Hâsılât-ı senevisi 30		Kısır camuş 1	
Mecmu'undan bir senede akarı 295 455 Bir senede zirâ'atden temettu'u 750 250			

Hane 4		Numara 4	
Sene-i sâbıkada olan vergisi 310		A'şâr rûsûmu olarak sene-i sâbıkada verdiği 35	
Erbâb-ı zirâ'atden Molla Ömer-oğlu İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 13 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 27 dönüm	Dut bağçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 050 Sene:[12]61 195 245	Müstecir olduğu çayır 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi 27
Kara sığır öküzü 1	Dombay öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 60
Kısır dombay ineği 2	Sağman ağnam 3 Hâsılât-ı senevisi 61	Sağman keçi 1 Hâsılât-ı senevisi 20	

Mecmu'undan bir senede akarı	
	508
	692
Bir senede zirâ'atden temettu'u	1200
	300
Zuhurât	1500

Hane 5		Numara 5	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		36	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara bıçak oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Dut bağçesi	Çayır
3 dönüm	7 dönüm	1 dönüm	20 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	234	Sene:[12]60	100
Sene:[12]61	980	Sene:[12]61	220
	1214	320	90
Dombay ineği	Kısır dombay ineği	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü
1	1	2	1

Hâsılât-ı senevisi 30		Hâsılât-ı senevisi 30	
Dombay öküzü 1		Kısrak 1	
Mecmu'undan bir senede akarı			
484			
266			
Bir senede zirâ'atden temettu'u 750			
500			
Zuhurât 1250			

Sahife 4

Hane 6		Numara 6	
Sene-i sabıkada olan vergisi 310		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 36	
Erbâb-ı zirâ'atden Keşci Mehmed oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temettu'u			
Mezru' tarla 7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 0274	Gayr-ı mezru'tarla 14 dönüm	Çayır 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 54	Dut bahçesi dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 180

Sene:[12]61 1500 1774		Sene:[12]61 00 54	Sene:[12]61 260 440
Sekiz hissede bir hisse değirmen Hâsılât-ı senevisi 20	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30	Kısır dombay ineği 1	Dombay öküzü 1
Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 3 Hâsılât-ı senevisi 45	Kısırak 1	
Mecmu'undan bir senede akarı 604 646 Bir senede zirâ'atden temettu'u 1250 500 Zuhurât 1750			
Hane 7		Numara 7	
Sene-i sabıkada olan vergisi 310		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 13	
Erbâb-ı zirâ'atden Habtur-oğlu Hasan'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Mezru' tarla	Kara sığır öküzü	Dut bahçesi

2 dönüm	2 dönüm	1	1 evlek
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 117	16		Sene:[12]60 25
Sene:[12]61 940			Sene:[12]61 50
1057			75
Kara sığır ineği			
15			
Mecmu'undan bir senede akarı			
173			
427			
Bir senede zirâ'atden temettu'u 600			

Hane 8		Numara 8	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
50		16	
Erbâb-ı zirâ'atden Köse Ömer-oğlu İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müste'cir olduğu tarla	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	
5 dönüm	2	1	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		
Sene:[12]60 144	30		
Sene:[12]61 520			

664		
Mecmu'undan bir senede akarı		
		174
		126
Bir senede zirâ'atden temettu'u		300

Sahife 5

Hane 9		Numara 9	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		37	
Erbâb-ı zirâ'atden Keşâyî Ali-oğlu Emin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 8 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 0302 Sene:[12]61 1500 1802	Gayr-ı mezru'tarla 16 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 100 Sene:[12]61 00 100	Çayır 8 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 100 Sene:[12]61 00 100	Dut bahçesi dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 100 Sene:[12]61 295 395
Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi	Kara sığır ineği 4 Hâsılât-ı senevisi	Kısır kara sığır ineği 2

30	30	60	
Kara sığır öküzü 1	Kısrak 1	Arı kovanı 7	Hâsılât-ı senevisi 70
Mecmu'undan bir senede akarı			
693			
557			
Bir senede zirâ'atden temettu'u 1250			
500			
Zuhurât 1750			

Hane 10		Numara 10	
Sene-i sabıkada olan vergisi 180		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 29	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara Lenik Şakir'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla 8 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 414 Sene:[12]61 880	Çayır dönüm 3 Hâsılât-ı senevisi 45	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 25 Sene:[12]61 65	

1294		90
Kara sığır öküzü 1		Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15
Mecmu'undan bir senede akarı		
		499
		151
Bir senede zirâ'atden temettu'u		650
		100
Zuhurât		750

Hane 11		Numara 11	
Sene-i sabıkada olan vergisi 270		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 23	
Erbâb-ı zirâ'atden Civay-oğlu İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 208 Sene:[12]61 800	Gayr-ı mezru'tarla 7 dönüm	Müstecir olduğu tarla 20 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 900	Dut bahçesi 1 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 240 Sene:[12]61 260

1008		900	500
Müstecir olduğu çayır	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	Kısır dombay ineği
8 dönüm	1	1	1
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		
Sene:[12]60 23	15		
Sene:[12]61 00			
23			
Arı kovanı			
10			
Hâsılât-ı senevisi			
100			
Mecmu'undan bir senede akarı			
626			
474			
Bir senede zirâ'atden temettu'u	1100		
	150		
Zuhurât	1250		

Sahife 6

Hane 12		Numara 12
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 14
Erbâb-ı zirâ'atden Emrah oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu'u		
Gayr-ı mezru' tarla 5 dönüm	Müstecir olduğu tarla 10 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 65 Sene:[12]61 880 945	Çayır 4 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 45
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 15 Sene:[12]61 30 40	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 5	Kara sığır öküzü 1

Mecmu'undan bir senede akarı	
	100
	545
Bir senede zirâ'atden temettu'u	700
	100
Zuhurât	800

Hane 13		Numara 13	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		3	
Erbâb-ı ziraatten Molla Bekir oğlu Bekir'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Gayr-ı mezru' tarla 4 dönüm	Müstecir olduğu tarla 10 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene: [12]60 99 Sene: [12]61 820 919	Müstecir olduğu çayır 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi 26	Dut bahçesi dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene: [12]60 55 Sene: [12]61 130 180
Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 60	

Mecmu'undan bir senede akarı	
	280
	370
Bir senede temettu'u	650
	350
Zuhurât	1000

Hane 14		Numara 14	
Sene-i sabıkada olan vergisi			
80			
Timurcu esnafından Ali ustanın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 2 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene: [12]60 000 Sene: [12]61 200 200	Gayr-ı mezru' tarla 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene: [12]60 25 Sene: [12]61 50 75	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene: [12]60 25 Sene: [12]61 50 75	
İşkân olduğu bir bab dükkan	Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30	

Mecmu'undan bir senede akarı	
	85
	415
Timurculükden bir senede temettu'u	500

Sahife 7

Hane 15		Numara 15	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
180		21	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara Fazbaa-oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu	Dut bahçesi	Müstecir olduğu	
4 dönüm	1 evlek	2 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 22	Sene:[12]60 20	Sene:[12]60 00	
Sene:[12]61 284	Sene:[12]61 60	Sene:[12]61 00	
306	80	00	
Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	Arı kovanı	
2	1	1	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	

30		10
Mecmu'undan bir senede akarı		
	83	
	317	
Mecmu'undan bir senede temettu'u	400	

Hane 16		Numara 16	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		19	
Erbâb-ı zirâ'atden kunduracı Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	
10 dönüm	1 dönüm	1	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		
Sene :[12]60 135	Sene:[12]60 180		
Sene :[12]61 1040	Sene:[12]61 390		
1175	570		
Çayır	Kara sığır ineği	Arı kovanı	Dombay ineği
5 dönüm	3	1	1
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
36	45	10	10
Mecmu'undan bir senede akarı			

	416
	584
Bir senede temettu'u	1000
	250
Zuhurât	1250

Hane 17		Numara 17	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
180		15	
Erbâb-ı zirâ'atden Topcu-oğlu Süleyman'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Çayır	Kara sığır öküzü	
8 dönüm	3 dönüm	1	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		
Sene:[12]60 112	27		
Sene:[12]61 940			
1052			
Mecmu'undan bir senede temettuu			
139			
460			
Bir senede zirâ'atden temettu'u 600			

Sahife 8

Hane 18		Numara 18	
Asakir olduğundan vergi vermediği		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 15	
Erbâb-ı zirâ'atden Abacı-oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 240 240	Müstecir olduğu tarla 10 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 135 Sene:[12]61 960 1095	Müstecir olduğu çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevîsi 60 45	
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 30 Sene:[12]61 100 130	Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30 Guruş	Senevî ihsan olan sadaka-i Şâhâne 240 Guruş
Mecmu'undan bir senede akarı 485			

215

Bir senede temettu'u 700

Hane 19		Numara 19	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
180		7	
Erbâb-ı zirâ'atden Koca Köse-oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi	Kara sığır öküzü
5 dönüm	3 dönüm	1 evlek	1
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 29	18	Sene:[12]60 25	
Sene:[12]61 750		Sene:[12]61 130	
779		155	
Kara sığır ineği	Sağman ağnamı	Sağman keçi	
1	3	3	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
15	36	30	
Mecmu'undan bir senede akarı			

989
11
Bir senede temettu'u 1000

Hane 20		Numara 20	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		10	
Erbâb-ı zirâ'atden Kına-oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
8 dönüm	3 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 100	Sene:[12]60 28	Sene:[12]60 30	
Sene:[12]61 750	Sene:[12]61 00	Sene:[12]61 80	
850	28	110	
Kara sığır öküzü		Kara sığır ineği	
1		2	
		Hâsılât-ı senevisi	
		30	
Mecmu'undan bir senede akarı			
180			
570			

Bir senede zirâ'atden temettu'u	750
	50
Zuhurât	600

Sahife 9

Hane 21		Numara 21	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		54	
Erbâb-ı zirâ'atden Ali koca oğlu İsmail'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
26 dönüm	46 dönüm	8 dönüm	1 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 360		126	Sene:[12]60 60
Sene:[12]61 1700			Sene:[12]61 130
2000			190
Kara dombay ineği	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	
2	1	2	
		Hâsılât-ı senevisi	
		30	
Mecmu'undan bir senede akarı			

	576
	174
Bir senede zirâ'atden temettu'u	750

Hane 22		Numara 22	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		21	
Erbâb-ı zirâ'atden Veli oğlu Tahir'inn emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
12 dönüm	23 dönüm	5 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 148		45	
Sene:[12]61 905			
1053			
Dut bahçesi	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	
1 evlek	1	1	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		
Sene:[12]60 60	15		
Sene:[12]61 100			
160			
Mecmu'undan bir senede akarı			

	268
	731
Bir senede olan temettu' u	1000
	250
Zuhurât	1250

Hane 23		Numara 23	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		30	
Erbâb-ı zirâ'atden Adalı Ömer'in emlak ve arâzî ve temetu' u			
Müstecir olduğu tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
3 dönüm	8 dönüm	1 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 126	60 108	Sene:[12]60 30	
Sene:[12]61 720		Sene:[12]61 130	
846		160	
Dombay ineği			
1			
Hâsılât-ı senevisi			
30			
Mecmu' undan bir senede akarı			

	294
	906
Bir senede temettu'u	1200
	1200
Zuhurât	1400

Sahife 10

Hane 24		Numara 24	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		23	
Erbâb-ı zirâ'atden Engin oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
4 dönüm	3 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 180	60 27	Sene:[12]60 40	
Sene:[12]61 750		Sene:[12]61 195	
930		235	
Kara sığır öküzü	Dombay öküzü	Dombay ineği	Kısır dombay ineği
1	1	1	1
		Hâsılât-ı senevisi	

		30	
Mecmu'undan bir senede akarı			
		277	
		1023	
Bir senede zirâ'atden temettu'u		1300	
		500	
Zuhurât		1800	

Hane 25		Numara 25	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		30	
Erbâb-ı zirâ'atden Faziletlü Emin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 12 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 144 Sene:[12]61 1576 1720	Gayr-ı mezru' tarla 24 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 144 Sene:[12]61 1576 1720	Çayır 4 dönüm Hâsılât-ı senevisi 135	Dut bahçesi 1 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 30 Sene:[12]61 329 359
Dombay öküzü 1	Dombay ineği 1	Kısır dombay ineği 1	Kara sığır ineği 3

	Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
	30		45
Mecmu'undan bir senede akarı			
		385	
		915	
	Bir senede temettu'u	1300	
		450	
	Zuhurât	1750	

Hane 26		Numara 26	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		7	
Erbâb-ı zirâ'atden Hüseyin Cebe-oğlu Ahmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Dut bahçesi	
3 dönüm	7 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	36	Sene:[12]60	30
Sene:[12]61	585	Sene:[12]61	65
	621		95
Çayır	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	
3 dönüm	1	1	

Hâsılât-ı senevisi 27	Hâsılât-ı senevisi 15	
Mecmu'undan bir senede akarı		
118		
382		
Bir senede temettu'u 500		

Sayfa 11

Hane 27		Numara 27	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 14	
Erbâb-ı zirâ'atden Aziz oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 95 Sene:[12]61 410 505	Müstecir olduğu çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 36	Kara öküzü 1	
Mecmu'undan bir senede akarı 141			

359
Bir senede temettu' u 500

Hane 28		Numara 28
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği
240		9
Erbâb-ı zirâ'atden Söğüdî-oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u		
Gayr-ı mezru' tarla 8 dönüm	Müstecir olduğu çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 54	Müstecir olduğu tarla 10 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 12 Sene:[12]61 940 952
Dut bahçesi 1 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 100 150	Kara sığır öküzü 2	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15
Mecmu'undan bir senede akarı		
131		

	869
Bir senede temettu' u	1000
	250
Zuhurât	1250

Hane 29		Numara 29	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		24	
Erbâb-ı zirâ'atden Kuru oğlu Tahir'in emlak ve arâzî ve temetu' u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Dut bahçesi	
8 dönüm	14 dönüm	1 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 107		Sene:[12]60 120	
Sene:[12]61 964		Sene:[12]61 520	
1071		640	
Çayır	Dombay ineği	Kara sığır öküzü	
3 dönüm	1	1	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		
67	30		
Mecmu'undan bir senede akarı			
325			

	875
Bir senede temettu' u	1200
	300
Zuhurât	1500

Sahife 12

Hane 30		Numara 30	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		19	
Erbâb-ı zirâ'atden Kuru oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
8 dönüm	14 dönüm	3 dönüm	1 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 135		36	Sene:[12]60 150
Sene:[12]61 1130			Sene:[12]61 570
1265			720
Kara sığır öküzü	Dombay ineği	Kara sığır ineği	

1	1 Hâsılât-ı senevisi 30	1 Hâsılât-ı senevisi 15

Hane 31		Numara 31	
Sene-i sabıkada olan vergisi 180		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 8	
Erbâb-ı zirâ'atden Bedelli Halil'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 40 Sene:[12]61 200 240	Gayr-ı mezru' tarla 7 dönüm	Çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 36	Kara sığır öküzü 1
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 120 170	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15		

--

Hane 32		Numara 32	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		10	
Erbâb-ı zirâ'atden Murad oğlu Şakir'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
5 dönüm	4 dönüm	1 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 72	60 18	Sene:[12]60 60	
Sene:[12]61 941		Sene:[12]61 55	
1013		115	
Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	Kısrak	
1	3	1	
Hâsılât-ı senevisi			
15			
Mecmu'undan bir senede akarı			
		165	
		730	
Mecmuundan temettu'u		800	
		200	

Sahife 13

Hane 33	Numara 33	
Sene-i sabıkada olan vergisi	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
230	6	
Erbâb-ı zirâ'atden Sefer oğlu Hasan'ın emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
8 dönüm	2 dönüm	1 evlek
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 36	60 18	Sene:[12]60 50
Sene:[12]61 546		Sene:[12]61 50
582		100
Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	
1	1	
	Hâsılât-ı senevisi	
	15	
Mecmu'undan bir senede akarı		
119		
881		

Bir senede temettu'u	1000
----------------------	------

Hane 34		Numara 34	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		10	
Erbâb-ı zirâ'atden Molla oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
5 dönüm	10 dönüm	5 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 90		45	
Sene:[12]61 760			
850			
Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	
1 dönüm	1	2	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 100		30	
Sene:[12]61 260			
360			
Mecmu'undan bir senede akarı			
265			
1035			

Bir senede temettu'u	1300
	1200
Zuhurât	1500

Hane 35		Numara 35	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		18	
Erbâb-ı zirâ'atden Emir oğlu Ahmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
5 dönüm	5 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 117	45	Sene:[12]60 100	
Sene:[12]61 125		Sene:[12]61 260	
942		360	
Kara sığır ineği	Kısır dombay ineği	Kara sığır öküzü	
1	1	1	
Hâsılât-ı senevisi			
15			
Mecmu'undan bir senede akarı			
277			
723			

Mecmuundan temettu'u	1000
	300
Zuhurât	1300

Sahife 14

Hane 36		Numara 36	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		19	
Erbâb-ı zirâ'atden Kadı oğlu Osman'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 284 284	Gayr-ı mezru' tarla 7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 284 284	Müstecir olduğu çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 61 27	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 80 Sene:[12]61 120 200
Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 60	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	Kara sığır öküzü 1	Kısrak 3
Mecmu'undan bir senede akarı			

	192
	1108
Zirâ'atden temettu'u	1300
	200
Zuhurât	1500

Hane 37		Numara 37	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		14	
Erbâb-ı zirâ'atden Değirmencikli Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
3 dönüm	1 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 90	60 36	Sene:[12]60 120	
Sene:[12]61 710		Sene:[12]61 260	
800		380	
Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği		
1	1		
	Hâsılât-ı senevisi		
	15		
Mecmu'undan bir senede akarı			

	261
	739
zirâ'atden bir senede temettu'u	1000

Hane 38		Numara 38		
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği		
310		58		
Erbâb-ı zirâ'atden Sarı Ahmed oğlu Bekir'in emlak ve arâzî ve temetu'u				
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dombay ineği	
29 dönüm	5 dönüm	10 dönüm	1	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 514		63	30	
Sene:[12]61 2280				
2794				
Kısır dombay ineği	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	Sağman ağnamı	Arı kovanı
1	5	1	2	2
	Hâsılât-ı senevisi			Hâsılât-ı senevisi
	75			40
Mecmu'undan bir senede akarı				

	722
	778
Bir senede temettu' u	1500
	250
Zuhurât	1750

Sahife 15

Hane 39		Numara 39	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		44	
Erbâb-ı zirâ'atden Koca Abdullah oğlu Arif'in emlak ve arâzî ve temetu' u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
16 dönüm	29 dönüm	5 dönüm	1 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
		67	
Sene:[12]60 333			Sene:[12]60 70
Sene:[12]61 750			Sene:[12]61 70
1083			140
Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü		
2	4		

Hâsılât-ı senevisi	
30	
Mecmu'undan bir senede akarı	
	490
	510
Bir senede temettu'u	1000
	250
Zuhurât	1250

Hane 40		Numara 40
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği
240		10
Erbâb-ı zirâ'atden Murad oğlu Mahmud'un emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu tarla
10 dönüm	20 dönüm	25 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60	22	60 71
Sene:[12]61	125	
	147	
Dut bahçesi	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü
1 evlek	1	1

Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 50	15	
Sene:[12]61 35		
85		
Mecmu'undan bir senede akarı		
		159
		841
Zirâ'atden temettu'u		1000
		251
Zuhurât		1251

Hane 41		Numara 41	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		19	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara Hasan oğlu Osman'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
5 dönüm	5 dönüm	5 dönüm	1 evlek
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 63		112	Sene:[12]60 150
Sene:[12]61 630			Sene:[12]61 130
693			280

Dombay öküzü 1	Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30
Mecmu'undan bir senede akarı		
		385
		415
Bir senede temettu'u		800
		200
	Zuhurât	1000

Sahife 16

Hane 42		Numara 42	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 10	
Erbâb-ı zirâ'atden Emir oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	

7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 72 Sene:[12]61 690 762	7 dönüm	6 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 27
Kara sığır ineği 3 Hâsılât-ı senevisi 45	Kara sığır öküzü 1	Sağman ağnamı 10 Hâsılât-ı senevisi 120
Mecmu'undan bir senede akarı 257 493 Zirâ'atden bir senede temettu'u 750		

Hane 43		Numara 43
Sene-i sabıkada olan vergisi 230		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 13
Erbâb-ı zirâ'atden Devrekli Ahmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla 6 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 10 dönüm	Çayır 4 dönüm

Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 31 Sene:[12]61 785 816		Hâsılât-1 senevisi 60 90	
Dombay öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-1 senevisi 15	Dombay ineği 2 Hâsılât-1 senevisi 60	Kısrak 1
Mecmu'undan bir senede akarı			
206			
894			
zirâ'atden bir senede temettu'u 1100			

Hane 44		Numara 44	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 11	
Erbâb-ı zirâ'atden Murad oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temettu'u			
Mezru' tarla 5 dönüm Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 36	Müstecir olduğu çayır 6 dönüm Hâsılât-1 senevisi 60 67	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 60	

Sene:[12]61 110 1146		Sene:[12]61 130 190
Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30
Mecmu'undan bir senede akarı		
208		
591		
Zirâ'atden temettu'u 800		
200		
Zuhurât 1000		

Sahife 17

Hane 45		Numara 45	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 20	
Erbâb-ı zirâ'atden ...? oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 2 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 7 dönüm	Müstecir olduğu çayır 10 dönüm	

Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 45 Sene:[12]61 360 405		Hâsılât-ı senevisi 60 180
Dut bahçesi 1 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 65 115	Kara sığır öküzü 1	Dombay öküzü 1
Mecmu'undan bir senede akarı		
		275
		525
Bir senede zirâ'atden temettu'u		800
		100
	Zuhurât	900

Hane 45	Numara 45
Sene-i sabıkada olan vergisi 240	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 8
Erbâb-ı zirâ'atden ...? oğlu Emin'in emlak ve arâzî ve temetu'u	

Mezru' tarla 4 dönüm Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 18 Sene:[12]61 668 686	Müstecir olduğu çayır 5 dönüm Hâsılât-1 senevisi 60 75	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 10 Sene:[12]61 50 60
Kara sığır öküzü 1		
Mecmu'undan bir senede akarı 98 902 Bir senede zirâ'atden temettu'u 1000 250 Zuhurât 1250		

Hane 46	Numara 46
Sene-i sabıkada olan vergisi 240	
Erbâb-1 zirâ'atden Kadı oğlu İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u	

<p>Mezru' tarla</p> <p>7 dönüm</p> <p>Hâsılât-1 senevisi</p> <p>Sene:[12]60 000</p> <p>Sene:[12]61 480</p> <p>480</p>	<p>Müstecir olduğu çayır</p> <p>3 dönüm</p> <p>Hâsılât-1 senevisi</p> <p>60 120</p>	<p>Dut bahçesi</p> <p>1 evlek</p> <p>Hâsılât-1 senevisi</p> <p>Sene:[12]60 60</p> <p>Sene:[12]61 130</p> <p>190</p>	
<p>Kısrak</p> <p>1</p>	<p>Kara sığır öküzü</p> <p>1</p>	<p>Kara sığır ineği</p> <p>1</p> <p>Hâsılât-1 senevisi</p> <p>15</p>	<p>Dombay ineği</p> <p>1</p> <p>Hâsılât-1 senevisi</p> <p>30</p>
<p>Mecmu'undan bir senede akarı</p> <p>105</p> <p>895</p> <p>Bir senede zirâ'atden temettu'u 1000</p> <p>250</p> <p>Zuhurât 1250</p>			

Sahife 18

Hane 47		Numara 47	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
180		20	
Erbâb-ı zirâ'atden Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
10 dönüm	32 dönüm	5 dönüm	1 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 112		67	Sene:[12]60 100
Sene:[12]61 1000			Sene:[12]61 325
1112			425
Dombay öküzü	Kara sığır ineği	Dombay ineği	
1	1	2	
	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
	15	30	
Mecmu'undan bir senede akarı			
355			
445			
Bir senede temettu'u		800	

Hane 48		Numara 48	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		19	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara Hüseyin oğlu Ali Osman'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	
2 dönüm	5 dönüm	5 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 130		45	
Sene:[12]61 573			
703			
Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	
1 evlek	1	1	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 40		15	
Sene:[12]61 50			
90			
Mecmu'undan bir senede akarı			
225			
575			
Bir senede temettu'u 800			
200			

Zuhurât	1000
---------	------

Hane 49		Numara 49	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		16	
Erbâb-ı zirâ'atden Dalyan-oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	
5 dönüm	10 dönüm	10 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 13		60 135	
Sene:[12]60 585			
598			
Dut bahçesi	Dombay öküzü	Kara sığır ineği	
1 evlek	1	1	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 50		15	
Sene:[12]61 80			
130			
Mecmu'undan bir senede akarı			
213			
517			

Bir senede temettu' u	800
	200
Zuhurât	1000

Sahife 19

Hane 50		Numara 50	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		33	
Erbâb-ı zirâ'atden Keşci Kabza oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 8 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 138 Sene:[12]61 1745 1883	Gayr-ı mezru' tarla 17 dönüm	Müstecir olduğu çayır 4 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 67	
Dut bahçesi 1 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50	Kara sığır öküzü 1	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi	Kara sığır ineği 6 Hâsılât-ı senevisi 90

Sene:[12]61	40		30	
	90			
Mecmu'undan bir senede akarı				
			346	
			1154	
Zirâ'atden bir senede akarı			1500	
			300	
Zuhurât			1800	

Hane 51		Numara 51	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		31	
Erbâb-ı zirâ'atden Kadı oğlu Hasan'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi
7 dönüm	12 dönüm	4 dönüm	1 evlek
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 189		60 90	Sene:[12]60 25
Sene:[12]61 1270			Sene:[12]61 15
1459			40
Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	Dombay ineği	Kısrak
1	1	1	1

	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
	15	30	
Mecmu'undan bir senede akarı			
		359	
		1141	
Zira'atten bir senede akarı		1500	
		300	
Zuhurât		1800	

Hane 52		Numara 52	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		3	
Erbâb-ı zirâ'atden Ahmed oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
8 dönüm	8 dönüm	7 dönüm	1 evlek
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 236		95	Sene:[12]60 60
Sene:[12]61 1830			Sene:[12]61 260
2066			320
Dombay öküzü	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	
1	1	2	

		Hâsılât-ı senevisi
		30
Mecmu'undan bir senede akarı		
		422
		1078
Bir senede temettu'u		1500
		250
Zuhurât		1750

Sahife 20

Hane 53		Numara 53	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
130		5	
Erbâb-ı zirâ'atden Kuru Ali oğlu Tahir'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	Kara sığır öküzü
2 dönüm	3 dönüm	3 dönüm	1
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	29	60	18
Sene:[12]60	365		
	394		

Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15
Mecmu'undan bir senede akarı 62 438 Bir senede temettu'u 500

Hane 54		Numara 54	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 15	
Erbâb-ı zirâ'atden Murad oğlu Yahya'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 2 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 72 Sene:[12]61 500 572	Gayr-ı mezru' tarla 4 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 120 170	Müstecir olduğu çayır 3dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 68	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 120 170
Kara sığır öküzü 1			

Mecmu'undan bir senede akarı	
	190
	560
Bir senede temettu'u	750
	250
Zuhurât	1000

Hane 55		Numara 55	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		18	
Erbâb-ı zirâ'atden Molla Bekir oğlu İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 6 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 76 Sene:[12]61 945 1021	Gayr-ı mezru' tarla 9 dönüm	Çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 90	
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 20	Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	

Sene:[12]61	40		
	60		
Mecmu'undan bir senede akarı			
			216
			583
	Bir senede temettu'u		800

Sahife 21

Hane 56		Numara 56	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		24	
Erbâb-ı zirâ'atden Emir oğlu Emin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	
4 dönüm	8 dönüm	7 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	156	60 63	
Sene:[12]61	1145		
	1201		
Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	
1 evlek	1	2	

Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	120	30	
Sene:[12]61	260		
	380		
Mecmu'undan bir senede akarı			
396			
903			
Bir senede temettu'u		1300	
300			
Zuhurât		1600	

Hane 57		Numara 57	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		31	
Erbâb-ı zirâ'atden Elmacıklı İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
10 dönüm	20 dönüm	10 dönüm	1 evlek
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	90	191	Sene:[12]60 25
Sene:[12]61	1682		Sene:[12]61 130
			155

1772			
Dombay öküzü 1	Dombay ineği Hâsılât-ı senevisi 60	Dombay devesi 2	
Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	Kara sığır öküzü 1	Kısrak 4	
Mecmu'undan bir senede akarı			
381			
1119			
Bir senede temettu'u 1500			
250			
Zuhurât 1750			

Hane 58		Numara 58	
Sene-i sabıkada olan vergisi 240		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 12	
Erbâb-ı zirâ'atden Sarı Hüseyin oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temettu'u			
Mezru' tarla 5 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 7 dönüm	Çayır 3 dönüm	Dut bahçesi 1 evlek

Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 67 Sene:[12]61 700 767		Hâsılât-ı senevisi 45	Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 20 Sene:[12]61 20 40
Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	Dombay öküzü 1	
Mecmu'undan bir senede akarı 147 852 Bir senede temettu'u 1000			

Sahife 22

Hane 59		Numara 59	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 18	
Erbâb-ı zirâ'atden Ali oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 2 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 2 dönüm	Çayır 6 dönüm	

Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 44 Sene:[12]61 630 674		Hâsılât-ı senevisi 60 98
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 30 Sene:[12]61 65 95	Kara öküzü 1	Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30
Mecmu'undan bir senede akarı		
		207
		593
	Bir senede temettu'u	800
		200
	Zuhurât	1000

Hane 60	Numara 61
Sene-i sabıkada olan vergisi 240	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 25
Erbâb-ı zirâ'atden Hacı İbrahim oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u	

Mezru' tarla 8 dönüm Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 90 Sene:[12]61 949 1039	Gayr-ı mezru' tarla 17 dönüm Hâsılât-1 senevisi 15	Çayır 4 dönüm Hâsılât-1 senevisi 60 126	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 60 Sene:[12]61 130 190
Kara öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-1 senevisi 15	Sekiz hissede bir hisse değirmen Hâsılât-1 senevisi 20	
Mecmu'undan bir senede akarı			
311			
989			
Bir senede temettu'u 1300			

Hane 61		Numara 61	
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 5	
Erbâb-ı zirâ'atden Köse oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temettu'u			
Mezru' tarla 7 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 9 dönüm	Çayır 1 dönüm	

Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 830 830		Hâsılât-ı senevisi 60 45
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 180 230	Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15
Mecmu'undan bir senede akarı		
110		
640		
Bir senede temettu'u 750		

Sahife 23

Hane 62		Numara 62	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		27	
Erbâb-ı zirâ'atden.Köse oğlu Kabz'ın emlak ve arâzî ve temetu' u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
5 dönüm	5 dönüm	5 dönüm	1 evlek
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 117		60 126	Sene:[12]60 30
Sene:[12]61 685			Sene:[12]61 180
802			210
Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü	Dombay ineği	Dombay öküzü
5	1	3	1
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
75		90	
Arı Kovanı			
10			
Hâsılât-ı senevisi			
100			

Mecmu'undan bir senede akarı	
	568
	1162
Bir senede temettu'u	1700
	50
Zuhurât	1750

Hane 63		Numara 63	
Sene-i sabıkada olan vergisi			
130			
Erbâb-ı zirâ'atden Hasan oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Kara sığır ineği	
2 dönüm	3 dönüm	1	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	000	15	
Sene:[12]61	120		
	120		
Mecmu'undan bir senede akarı			
		15	
		485	
Bir senede temettu'u	500		

Hane 64		Numara 64	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
140		5	
Erbâb-ı zirâ'atden Sarı Hüseyin oğlu İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Dut bahçesi	
3 dönüm	2 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 45		Sene:[12]60 20	
Sene:[12]61 155		Sene:[12]61 32	
200		52	
Dombay öküzü	Kara sığır ineği		
1	1		
	Hâsılât-ı senevisi		
	15		
Mecmu'undan bir senede akarı			
		80	
		420	
Bir senede temettu'u		500	

Sahife 24

Hane 65		Numara 65	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
25		15	
Erbâb-ı zirâ'atden İbrahim'in oğlu Hatib Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 135 Sene:[12]61 000 135	Gayr-ı mezru' tarla 13 dönüm	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 30 Sene:[12]61 150 180	Kara sığır öküzü 1
Kara sığır ineği 3 Hâsılât-ı senevisi 45	Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 60	Arı kovanı 2 Hâsılât-ı senevisi 60	
Mecmû'undan bir senede akarı			
330			
270			
Bir senede temettu'u 600			

Hane 66		Numara 66	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
180		3	
Erbâb-ı zirâ'atden Berber oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müste'cir olduğu tarla	Dut bahçesi	Kara öküzü	Kara sığır ineği
5 dönüm	1 evlek	1	1
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 27	Sene:[12]60 60		15
Sene:[12]61 56	Sene:[12]61 50		
183	110		
Mecmu'undan bir senede akarı			
		102	
		398	
Bir senede temettu'u		500	

Hane 67		Numara 67	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		21	
Erbâb-ı zirâ'atden Kır Ali oğlu Deli İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			

Gayr-ı mezru' tarla 2 dönüm	Çayır 2 Hâsılât-ı senevisi 45	Müstecir olduğu çayır 10 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 270
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 150 200	Kara öküzü 1	
Mecmu'undan bir senede akarı 365 135 Bir senede temettu'u 500		

Sahife 25

Hane 68	Numara 68	
Fakir olduğundan vergisi olmadığı		
Erbâb-ı zirâ'atden Deran oğlu Ahmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır

5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 480 Sene:[12]61 000 480	5 dönüm	5 dönüm Hâsılât-ı senevisi 61 80
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 20 Sene:[12]61 30 50	Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15
Mecmu'undan bir senede akarı		
35		
115		
Bir senede temettu'u	150	

Hane 69		Numara 69
Sene-i sabıkada olan vergisi 110		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 14
Erbâb-ı zirâ'atden Molla Emir oğlu Arif'in emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır

5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 81 Sene:[12]61 763 844	5 dönüm	5 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 45
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 180 Sene:[12]61 260 440	Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15
Mecmu'undan bir senede akarı		
		321
		429
	Bir senede temettu'u	750
		250
	Zuhurât	1000

Hane 70	Numara 70
Sene-i sabıkada olan vergisi 100	
Erbâb-ı zirâ'atden Eriklili Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u	

Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	Müstecir olduğu tarla
1 evlek	1	14 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 20		60 678
Sene:[12]61 25		
45		
Mecmu'undan bir senede akarı		
		20
		330
Bir senede temettu'u		350

Sahife 26

Hane 71		Numara 71	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		25	
Erbâb-ı zirâ'atden Sarı Mustafa oğlu Halil'in emlak ve arâzî ve temettu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
7 dönüm	7 dönüm	6 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	

Sene:[12]60	180		60 45	
Sene:[12]61	857			
	1037			
Dut bahçesi		Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	Dombay ineği
1 evlek		1	1	1
Hâsılât-ı senevisi			Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60	30		15	30
Sene:[12]61	50			
	80			
Mecmu'undan bir senede akarı				
			280	
			520	
Bir senede temettu'u			800	
			200	
Zuhurât			1000	

Hane 72		Numara 72	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		14	
Erbâb-ı zirâ'atden ...oğlu Emin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	

5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 81 Sene:[12]61 155 236	5 dönüm	5 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 45
Dombay öküzü 1	Sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 60
Mecmu'undan bir senede akarı		
206		
794		
Bir senede temettu'u 1000		

Hane 73		Numara 73
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 10
Erbâb-ı zirâ'atden...oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi	Gayr-ı mezru' tarla 5 dönüm	Çayır 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi

Sene:[12]60	67		60 22
Sene:[12]61	850		
	917		
Dut bahçesi		Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü
1 evlek		1	1
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	40	15	
Sene:[12]61	30		
	170		
Mecmu'undan bir senede akarı			
			144
			205
Bir senede temettu'u			750

Sahife 27

Hane 74		Numara 74	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
290		9	
Erbâb-ı zirâ'atden Mihman oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi

7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 96 Sene:[12]61 670 766	8 dönüm	5 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 45	1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50 Sene:[12]61 200 250
Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Kara sığır öküzü 1	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30	Kısrak 1
Mecmu'undan bir senede akarı			
201			
999			
Bir senede temettu'u 1200			
300			
Zuhurât 1500			

Hane 75		Numara 75	
Sene-i sabıkada olan vergisi 180		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 21	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara Hasan oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği

5 dönüm	1 evlek	1	1
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 22	Sene:[12]60 25		15
Sene:[12]61 360	Sene:[12]61 65		
382	90		
Mecmu'undan bir senede akarı			
		53	
		447	
	Bir senede temettu'u	500	
		250	
	Zuhurât	750	

Hane 76		Numara 76	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		60	
Erbâb-ı zirâ'atden Adalı İbrahim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
7 dönüm	8 dönüm	5 dönüm	2 dönüm
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 412		60 135	Sene:[12]60 350
Sene:[12]61 1543			Sene:[12]61 1040

1900			1390
Dombay öküzü 1	Kara sığır öküzü 2	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30	Kara sığır ineği 3 Hâsılât-ı senevisi 45
Mecmu'undan bir senede akarı			
972			
1028			
Bir senede temettu'u 2000			

Sahife 28

Hane 77		Numara 77	
Sene-i sabıkada olan vergisi 340			
Erbâb-ı zirâ'atden Receb oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 1040	Gayr-ı mezru' tarla 3 dönüm	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 20 Sene:[12]61 60	

1040		80
Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30
Mecmu'undan bir senede akar		
		65
		735
	Bir senede temettu'u	800

Hane 79		Numara 79
Sene-i sabıkada olan vergisi 210		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 21
Erbâb-ı zirâ'atden Elmacıklı oğlu Ömer'in emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla 7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 126 Sene:[12]61 730 856	Gayr-ı mezru' tarla 13 dönüm	Çayır 4 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 68
Dut bahçesi	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü

1 evlek	1	1
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 20	15	
Sene:[12]61 130		
150		
Mecmu'undan bir senede akarı		
		229
		770
Bir senede temettu'u	1000	
		100
Zuhurât	1100	

Hane 80		Numara 80	
Sene-i sabıkada olan vergisi			
130			
Erbâb-ı zirâ'atden Dalyan-oğlu Ömer'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	
3 dönüm	1 evlek	1	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi		
Sene:[12]60 00	Sene:[12]60 20		
Sene:[12]61 236	Sene:[12]61 60		

236	80	
Mecmu'undan bir senede akarı		
		20
		530
Bir senede temettu'u		550

Sahife 29

Hane 81		Numara 81	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		34	
Erbâb-ı zirâ'atden Mihman oğlu Hacı Hasan'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
26 dönüm	44 dönüm	10 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	275	60 36	
Sene:[12]61	1980		
2255			

Dut bahçesi	Dombay öküzü	Dombay ineği	Kara sığır ineği
1 evlek	1	3	3
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 120		90	45
Sene:[12]61 390			
510			
Mecmu'undan bir senede akarı			
		566	
		1933	
Bir senede temettu'u	2500		
		500	
Zuhurât	3000		

Hane 82		Numara 82	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
50		17	
Karye-i mezbûr imamı Hasan Efendi'nin emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Kısrak
5 dönüm	10 dönüm	3 dönüm	1
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	

Sene:[12]60	85		60 67	
Sene:[12]61	380			
	465			
Dut bahçesi		Dombay öküzü	Dombay ineği	Kara sığır ineği
3 evlek		1	1	3
Hâsılât-ı senevisi			Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60	120		30	45
Sene:[12]61	400			
	520			
Mecmu'undan bir senede akarı				
			348	
			852	
	Bir senede temettu'u		1200	
			550	
	Zuhurât		1750	

Hane 83		Numara 83	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		14	
Erbâb-ı zirâ'atden (Bedelci) oğlu Hüseyin'nin emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi

10 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 90 Sene:[12]61 955 1045	15 dönüm Hâsılât-ı senevisi	5 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 36	1 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 120 Sene:[12]61 140 260
Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 60	Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Kara sığır öküzü 1	
Mecmu'undan bir senede akarı			
336			
1164			
Bir senede temettu'u 1500			
250			
Zuhurât 1750			

Sahife 30

Hane 84	Numara 84
Sene-i sabıkada olan vergisi 310	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 29
Erbâb-ı zirâ'atden Ali oğlu Ömer'in emlak ve arâzî ve temetu'u	

Mezru' tarla 20 dönüm Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 85 Sene:[12]61 1347 1443	Gayr-ı mezru' tarla 40 dönüm Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 120 Sene:[12]61 250 370	Çayır 10 dönüm Hâsılât-1 senevisi 60 180	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-1 senevisi Sene:[12]60 120 Sene:[12]61 250 370
Dombay ineği 2 Hâsılât-1 senevisi 60	Kara sığır ineği 3 Hâsılât-1 senevisi 45	Kara sığır öküzü 1	
Mecmu'undan bir senede akarı			
490			
809			
Bir senede temettu'u 1300			
200			
Zuhurât 1500			

Hane 85	Numara 85
Sene-i sabıkada olan vergisi 210	

Erbâb-ı zirâ'atden Beyaz oğlu Ali Osman'ın emlak ve arâzî ve temettü'u		
<p>Mezru' tarla</p> <p>7 dönüm</p> <p>Hâsılât-ı senevisi</p> <p>Sene:[12]60 000</p> <p>Sene:[12]61 602</p> <p>602</p>	<p>Gayr-ı mezru' tarla</p> <p>8 dönüm</p>	<p>Çayır</p> <p>5 dönüm</p> <p>Hâsılât-ı senevisi</p> <p>Sene:[12]60 00</p>
<p>Dut bahçesi</p> <p>1 evlek</p> <p>Hâsılât-ı senevisi</p> <p>Sene:[12]60 50</p> <p>Sene:[12]61 130</p> <p>180</p>	<p>Dombay öküzü</p> <p>1</p>	
<p>Mecmu'undan bir senede akarı</p> <p>50</p> <p>600</p> <p>Bir senede temettü'u 650</p> <p>100</p> <p>Zuhurât 750</p>		

Hane 86		Numara 86	
Sene-i sabıkada olan vergisi 310		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 7	
Erbâb-ı zirâ'atden Receb oğlu Bekir'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 6 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 1095 1095	Gayr-ı mezru' tarla 6 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 1095 1095	Çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 67	Dut bahçesi 3 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 20 Sene:[12]61 100 120
Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30	Kara sığır öküzü 1 Hâsılât-ı senevisi 30	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	Kısarak 1 Hâsılât-ı senevisi 15
Mecmu'undan bir senede akarı			
		133	
		1367	
Bir senede temettu'u		1500	
		250	
Zuhurât		1750	

Sahife 31

Hane 87	Numara 87	
Sene-i sabıkada olan vergisi 310	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 5	
Erbâb-ı zirâ'atden Receb oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla 8 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 000 Sene:[12]61 744 744	Gayr-ı mezru' tarla 5 dönüm	Çayır 2 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 45
Dut bahçesi 1 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 20 Sene:[12]61 80 100	Kara sığır öküzü 1	
Mecmu'undan bir senede akarı 65 1435		

Bir senede temettu' u	1500
	250
Zuhurât	1750

Hane 88		Numara 88	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		30	
Erbâb-ı zirâ'atden Akça Ali-oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu' u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
5 dönüm	5 dönüm	4 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 225		60 45	
Sene:[12]61 1395			
1620			
Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	Dombay ineği
1 evlek	3	2	2
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 25		30	60
Sene:[12]61 65			
90			
Mecmu'undan bir senede akarı			

	385
	815
Bir senede temettu'u	1200
	300
Zuhurât	1500

Hane 89		Numara 89	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		7	
Erbâb-ı zirâ'atden Kadı-oğlu Emin'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
7 dönüm	13 dönüm	2 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 45		60 22	
Sene:[12]61 611			
656			
Dut bahçesi	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	
1 evlek	1	3	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 30		30	
Sene:[12]61 260			

290		
Mecmu'undan bir senede akarı		
		127
		873
Bir senede temettu'u		1000

Sahife 32

Hane 90		Numara 90	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		26	
Erbâb-ı zirâ'atden Akçacı-oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Çayır	Dut bahçesi	
12 dönüm	10 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 126	60 112	Sene:[12]60	30
Sene:[12]61 692		Sene:[12]61	195
818			225
Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği	Dombay ineği	
1	3	1	
	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	

	45	30
Mecmu'undan bir senede akarı		
		344
		356
Bir senede ticareti		700
		300
Zuhurât		1000

Hane 91		Numara 91
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği
240		26
Erbâb-ı zirâ'atden Falcı-oğlu Ali'nin emlak ü arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla 7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 139 Sene:[12]61 1131 1277	Gayr-ı mezru' tarla 7 dönüm	Çayır 6 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 68
Dut bahçesi 1 evlek	Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 2

Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 30		30
Sene:[12]61 160		
190		
Mecmu'undan bir senede akarı		
		298
		202
Bir senede ticareti		500
		500
Zuhurât		1000

Hane 92	Numara 92
Sene-i sabıkada olan vergisi	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği
210	7
Erbâb-ı zirâ'atden (falcı) oğlu Kadri'nin emlak ve arâzî ve temetu'u	
Müstecir olduğu tarla	Müstecir olduğu çayır
7 dönüm	1 dönüm
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 22	45
Sene:[12]61 240	
262	

Mecmu'undan bir senede akarı	
	67
	433
Bir senede ticareti	500
	250
Zuhurât	750

Sahife 33

Hane 93		Numara 93	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		30	
Erbâb-ı zirâ'atden (falcı) Tahir'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
5 dönüm	5 dönüm	5 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	234	60 45	
Sene:[12]61	835		
1069			
Dombay ineği	Dombay öküzü	Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği
1	1	1	3

Hâsılât-ı senevisi 30			Hâsılât-ı senevisi 45
Mecmu'undan bir senede akarı			
		354	
		846	
	Bir senede ticareti	1200	
		300	
	Zuhurât	1700	

Hane 94		Numara 94	
Sene-i sabıkada olan vergisi 170		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 22	
Erbâb-ı zirâ'atden (falcı) oğlu Bekir'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 4 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 212 Sene:[12]61 637 849	Çayır 2 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 68	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 60 Sene:[12]61 130 190	
Kara sığır öküzü 1	Dombay ineği 1		

	Hâsılât-ı senevisi
	30
Mecmu'undan bir senede akarı	
	371
	429
Bir senede temettu'u	800
	200
Zuhurât	1000

Hane 95		Numara 95
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği
180		14
Erbâb-ı zirâ'atden Kadı oğlu Hüseyin'in emlak ve arâzî ve temetu'u		
Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu tarla	Çayır
4 dönüm	5 dönüm	3 dönüm
	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
	Sene:[12]60 104	60 67
	Sene:[12]61 682	
	790	
Kiraya verdiği tarla	Dut bahçesi	Dombay ineği
4 dönüm	1 evlek	1

İcâr-ı senevisi 120	Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 15 Sene:[12]61 22 37	Hâsılât-ı senevisi 30
Kara sığır öküzü 1		Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30
Mecmu'undan bir senede akarı 206 994 Bir senede ticareti 1200		

Sahife 34

Hane 96		Numara 96
Sene-i sabıkada olan vergisi 240		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 15
Erbâb-ı ziraatten Tekerci oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u		
Mezru' tarla 6 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 6 dönüm	Çayır 6 dönüm

Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 90		60 45
Sene:[12]61 570		
660		
Kara sığır öküzü		Kara sığır ineği
1		3
		Hâsılât-ı senevisi
		45
Mecmu'undan bir senede akarı		
		180
		620
Bir senede ticareti		800
		200
Zuhurât		1000

Hane 97		Numara 97	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
270		21	
Erbâb-ı ziraatten Tekerci oğlu Halim'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Dut bahçesi
7 dönüm	9 dönüm	4 dönüm	1 evlek

Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 126 Sene:[12]61 1255 1386		Hâsılât-ı senevisi 60 68	Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 15 Sene:[12]61 40 55
Kara öküzü 2	Kara sığır ineği 3 Hâsılât-ı senevisi 45	Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 40	
Mecmu'undan bir senede akarı			
274			
1026			
Bir senede ticareti 1300			
200			
Zuhurât 1500			

Hane 98		Numara 98	
Sene-i sabıkada olan vergisi 310		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 37	
Erbâb-ı zirâ'atden Hacı Mustafa oğlu Osman'ın emlak ü arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 13 dönüm	Gayr-ı mezru' tarla 27 dönüm	Çayır 5 dönüm	Dut bahçesi 1 evlek

Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 270 Sene:[12]61 346 1612		Hâsılât-ı senevisi 60 68	Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 10 Sene:[12]61 150 160
Dombay ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 30	Dombay öküzü 1	Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 5 Hâsılât-ı senevisi 75
Sağman ağnamı 3 Hâsılât-ı senevisi 38			
Mecmu'undan bir senede akarı 491 1009 Bir senede temettu'u 1500 250 Zuhurât 1750			

Sahife 35

Hane 99		Numara 99	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
240		21	
Erbâb-ı zirâ'atden Bedelci-oğlu Ahmed'in emlak ü arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
15 dönüm	3 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 49	45	Sene:[12]60 25	
Sene:[12]61 669		Sene:[12]61 65	
818		90	
Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği		
1	2		
	Hâsılât-ı senevisi		
	30		
Mecmu'undan bir senede akarı			
249			
751			
Bir senede ticareti	1000		
250			

Zuhurât	1250
---------	------

Hane 100		Numara 100	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		37	
Erbâb-ı zirâ'atden Celil oğlu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Müstecir olduğu tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
25 dönüm	5 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 221	112	Sene:[12]60 15	
Sene:[12]61 30		Sene:[12]61 65	
1151		80	
Kara sığır öküzü	Dombay ineği	Arı kovanı	
2	2	4	
	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
	60	40	
Mecmu'undan bir senede akarı			
448			
552			
Bir senede ticareti		1000	
Hane 101		Numara 101	

Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
180		27	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara Kabzar-oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
4 dönüm	3 dönüm	3 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 198		60 45	
Sene:[12]61 560			
		758	
Dombay öküzü	Dombay ineği		
1	2		
	Hâsılât-ı senevisi		
	60		
Mecmu'undan bir senede akarı			
		303	
		397	
Bir senede ticareti	700		

Sahife 36

Hane 102	Numara 102
Sene-i sabıkada olan vergisi 20	
Sarıcalar karyesinden çoban Abdullah oğlu Mahmud	
Merkûmun emlak ve arâzî ve hayvanât vesairesi olmadığı çobanlık ile meşgul olduğu	
Merkûmun bir senede tahminen temettu' u 100	

Hane 103	Numara 103	
İmam olduğundan vergisi olmadığı	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 8	
Karye-i mezbûr imamı Salih Efendi'nin emlak ve arâzî ve temettu' u		
Müstecir olduğu tarla 5 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 50	Müstecir olduğu çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 27	Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 00

Sene:[12]61 413 467		Sene:[12]61 20 20
Kara sığır öküzü 1	Kara sığır ineği 1 Hâsılât-ı senevisi 15	
Mecmu'undan bir senede akarı 92 308 Bir senede temettu'u 400		

Hane 104	Numara 104
Sene-i sabıkada olan vergisi 150	A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği 5
Erbâb-ı zirâ'atden Hacı Mustafa oğlu Hasan'ın emlak ve arâzî ve temetu'u	
Mezru' tarla 10 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 45 Sene:[12]61 48 93	Dombay öküzü 1

Mecmu'undan bir senede akarı	
	50
	250
Bir senede temettu'u	300
	200
Zuhurât	500

Hane 105		Numara 105	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
210		31	
Erbâb-ı zirâ'atden Karasulu Mehmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	Dut bahçesi	
10 dönüm	3 dönüm	1 evlek	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 244	45	Sene:[12]60	20
Sene:[12]61 1011		Sene:[12]61	130
1255			150
Kara sığır öküzü			
1			
Mecmu'undan bir senede akarı			
309			

	491
Bir senede ticareti	800

Sahife 37

Hane 106		Numara 106	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		90	
Erbâb-ı zirâ'atden.. köse oğlu Hacı Osman'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
10 dönüm	20 dönüm	3 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 540		60 54	
Sene:[12]60 1384			
1924			
Dut bahçesi	Dombay öküzü	Dombay ineği	Kara sığır ineği
2 evlek	1	1	3
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi
Sene:[12]60 180		30	45

Sene:[12]61	390			
	570			
Sağman ağnamı	Sağman keçi	Kısır ağnamı	Arı kovamı	
30	30	30	4	
Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi	
180	160	90	30	
Mecmu'undan bir senede akarı				
1269				
231				
Bir senede temettu'u 1500				
250				
Zuhurât 1750				

Hane 107		Numara 107	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
146		9	
Erbâb-ı zirâ'atden Cerad-oğlu Ali Osman'ın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	Kara sığır ineği
3 dönüm	7 dönüm	2 dönüm	2
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	Hâsılât-ı senevisi

Sene:[12]60	45		60 45	30
Sene:[12]60	360			
	405			
Mecmu'undan bir senede akarı				
120				
230				
Bir senede temettu'u 350				

Hane 108		Numara 108	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
180		18	
Erbâb-ı zirâ'atden Kadı oğlu Mustafa'nın emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Müstecir olduğu çayır	
3 dönüm	2 dönüm	2 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60	72	9	
Sene:[12]61	430		
	502		
Mecmu'undan bir senede akarı			
81			
419			

Bir senede temettu'u	500
	250
Zuhurât	750

Sahife 38

Hane 109		Numara 109	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
130		8	
Erbâb-ı zirâ'atden Kara Mehmed damadı Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Çayır	
3 dönüm	4 dönüm	3 dönüm	
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 45		60 27	
Sene:[12]60 00			
45			
Kara sığır öküzü	Kara sığır ineği		
1	1		
	Hâsılât-ı senevisi		
	15		

Mecmu'undan bir senede akarı	
	87
	413
Bir senede temettu'u	500
	100
Zuhurât	600

Hane 110	Numara 110
Sene-i sabıkada olan vergisi	
180	
Erbâb-ı zirâ'atden Canbaz oğlu Ahmed'in emlak ve arâzî ve temetu'u	
Gayr-ı mezru' tarla	Dut bahçesi
4 dönüm	1 evlek
	Hâsilât-ı senevisi
	Sene:[12]60 120
	Sene:[12]61 260
	380
Mecmu'undan bir senede akarı	
	229
	770

Bir senede temettu'u	1000
	100
Zuhurât	1100

Hane 111		Numara 111	
Sene-i sabıkada olan vergisi			
180			
Erbâb-ı zirâ'atden Ahmed oğlu Ali'nin emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla	Gayr-ı mezru' tarla	Kara sığır ineği	Kara sığır öküzü
3 dönüm	2 dönüm	2	1
Hâsılât-ı senevisi		Hâsılât-ı senevisi	
Sene:[12]60 000		15	
Sene:[12]61 335			
335			
Mecmu'undan bir senede akarı			
		15	
		235	
Bir senede temettu'u		250	
		250	
Zuhurât		500	

Sahife 39

Hane 112		Numara 112	
İmam olduğundan vergi vermediği		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
Karye-i mezbûr imamı İsmail Efendi'nin emlak ve arâzî ve temettu'u			
Mezru' tarla 7 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 171	Gayr-ı mezru' tarla 13 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60	Çayır 3 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 72	
Dut bahçesi 1 evlek Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 120 Sene:[12]61 260 380	Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 60	Kara sığır öküzü 1	
Mecmu'undan bir senede akarı			
423			
377			
İmametden Bir senede temettu'u 800			
200			

Zuhurât	1000
---------	------

Hane 113		Numara 113	
Sene-i sabıkada olan vergisi		A'şar rüsûmu olarak sene-i sabıkada verdiği	
310		14	
Erbâb-ı zirâ'atden Köse Mehmed oğlu Ali Beg'in emlak ve arâzî ve temetu'u			
Mezru' tarla 7 dönüm Hâsılât-ı senevisi Sene:[12]60 126 Sene:[12]61 730 856	Gayr-ı mezru' tarla 13 dönüm Hâsılât-ı senevisi 30	Çayır 4 dönüm Hâsılât-ı senevisi 60 68	Dombay ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30
Kara sığır ineği 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Dombay ağnamı 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Sağman keçi 2 Hâsılât-ı senevisi 30	Kısrak 14
Dombay öküzü 1	Kısır dombay 2	Kara sığır öküzü 1	Şeyhler kazasında kâin beş değirmende yedi buçuk taş hissesi

İzmit ovasında olan çiftliklerden Mûsâ Kethudâ Çiftliği derûnunda	
Üç yüz dönüm mîkdârı tarlası olduğu	
Mecmu'undan bir senede akarı	
	1454
	1046
Bir senede sair ticaretinden temettu'u	3500

Sahife 40

Hane 114	Numara 114
Sene-i sâbıkada olan vergisi	
50	
Celil oğlu Osman'ın Abdullah	
Merkûmun emlâk ü arâzî ve hayvanât ve sairesi olmayup hizmetkârlık ile meşgul bulunduğu	
Merkumun tahminen bir senede temettu'u	
250	

Vergi	Temettuat
24604	125510

Mühürler

Sahife 44

Ada kazâsına tâbi Söğüdlü karyesinin temettu'ât defteridir.

KAYNAKÇA

- ADIYEKE, Nuri (2000),“Temettuat Sayımları ve Bu Sayımları Düzenleyen Nizamname Örnekleri”, *Ankara Üniversitesi, Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*,OTAM, Sayı:11, Ankara.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet ve Said Öztürk (2000), *Yozgat Temettuat Defterleri*, C.1, Yimpaş Holding’ in Osmanlı Devleti’ nin 700. Kuruluş Yıldönümü Armağanı, Yimpaş Holding Yayınları, İstanbul.
- ARSLAN, İsmail (2002), “XIX. yüzyıl Osmanlı Tarihinde Temettuat Defterleri’ nin yeri:İğdiç (Selimağa Köyü) Temettuat Defteri Örneği”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.5, Sayı:8, Aralık.
- ÇADIRCI, Musa (1987),” *Tanzimat’ ın İlânı sırasında Türkiye’ de Yönetim*”, *Belleten*, C.51,Sayı:201, T.T.K, Ankara.
- ÇADIRCI, Musa (1985),” *Tanzimat’tan Cumhuriyet’ e Ülke Yönetimi*”, *Tanzimat’ tan Cumhuriyet’ e Türkiye Ansiklopedisi*, C.1, İletişim yay., İstanbul.
- ÇADIRCI, Musa (1989),”*Türkiye’ de Kaza Yönetimi”(1840-1876)*,*Belleten*, C.53,Sayı:206.
- ÇETİN, Atilla (2004), *Kocaeli-Sakarya Tarihinden*, Yayıncı Yayınları,Kocaeli.
- DEMİR, İsmet (1999), “*Temettu Defterlerinin Önemi ve Hazırlanış Sebepleri*”, *Osmanlı*, C.6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- DİNÇER, Celal, Ekrem Kaymaz Şahin ve diğerleri (1998),”*Söğütlü İlçesi*”, *Cumhuriyetimizin 75.Yılında Sakarya*, Sakarya Valiliği,Sakarya.
- GİRAY, Filiz (2001), *Maliye Tarihi*, Ezgi Yayınları, Bursa.
- GÖKAÇTI, Mehmet Ali (1997),” *Maliye Nezareti Temettuat Defterlerine Göre 1845 yılında Selanik*”, *Tarih ve Toplum Dergisi*, Sayı:168, İstanbul.

GÜRAN, Tefvik (2000), "19.yüzyıl Temettuat Tahrirleri", *Osmanlı Devleti'nde Bilgi ve İstatistik*, Ankara.

<http://ctetik.net/sakarya/sogutlu.htm>,16.03.2010

<http://www.webhatti.com/tarih/80039-osmanlida-mahalle.html>,18.03.2010

İNALCIK, Halil (1996), "*Tanzimat Uygulanması ve Sosyal Tepkileri*" Osmanlı İmparatorluğu:Toplum ve Ekonomi, Eren Yayınları, İstanbul.

İPEK, Nedim (2005), "*Sakarya' ya Türk Göçleri*", Sakarya İli Tarihi, C.1, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları,Sakarya.

KARAL, Enver Ziya, (1998), *Nizam-ı Cedit ve Tanzimat Devirleri*, Osmanlı Tarihi, C.5.Ankara.

KIZILKAN, Ayşe Özdemir (2008), "Osmanlı Vergi Düzeninde Temettuat Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:20, Nisan 2008.

KONUĞU, Enver, Enis Şahin (2005), "Cumhuriyet Dönemi'nde Adapazarı ve Çevresinde Mülkî Yapılanma", *Sakarya İli Tarihi*, C.2, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları,Sakarya.

KONUĞU, Enver (1998), *Sakarya' nın Tarihi Coğrafyası*, I.Sakarya ve Çevresi Tarih ve Kültür Sempozyumu (22-23Haziran),Adapazarı.

KÜÇÜKASLAN, Cihat (2005), *Sakarya İli Ferizli ve Söğüdü İlçeleri Ağzı(Ses Bilgisi,metinler, Sözlük)*,Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat (1995), "*Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettü Defterleri*,Belleten,C.LIX, Sayı:225.

OKAY, Meltem(2008), *Hendek Kazası Temettuat Defterleri*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ORTAYLI, İlber (2003), *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*, İletişim yayınları, İstanbul.

- ORTAYLI, İlber (1985), “Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemlerinde Yerel Yönetimler”, Tanzimat’ tan Cumhuriyet’ e Türkiye Ansiklopedisi, C.1, İletişim yay., İstanbul.
- ÖZEL, Sabahattin, Safiye, Kırbaç, (2005) ”*Osmanlıdan Cumhuriyete Sakarya İlinde Mülkî Yapı*”, Sakarya İli Tarihi, C.2, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları,Sakarya.
- ÖZER, İlbeyi (2000),“Temettuat Defterlerinde Somuncu Babanın Nesebi”, *Akademik Araştırmalar Dergisi*, Sayı:4-5, İstanbul 2000.
- ÖZMEN, Ünsal(1970),*Sakarya*,Öz Yayınevi,Ankara.
- ÖZTÜRK, Said (2000),”Temettuat Tahrirleri”,*Akademik Araştırmalar Dergisi*, Sayı:4-5, İstanbul.
- PAMUK, Şevket (1994),*Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme(1820-1913)*,İstanbul.
- ŞAHİN, Enis (2005),*Kronolojik Adapazarı-Sakarya Tarihi*, Sakarya Üniversitesi Yayınları,Adapazarı,Mayıs.
- SARICALIOĞLU, Mehmet Esat (2001), *Malî Tarih Açısından Osmanlı Devletinde Merkez Taşra İlişkileri(II.Mahmut Döneminde Edirne Örneği)*, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- SAYDAM, Abdullah, (2002)” Tanzimat Devri Reformları”, *Türkler Ansiklopedisi*, C.12, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- SHAW, Stanford J.,(2002)“*Osmanlı İmparatorluğu’ nda Geleneksel Reformdan Modern Reforma Geçiş:Sultan III.Selim ve Sultan II.Mahmud Dönemleri*”, *Türkler Ansiklopedisi*, C.12, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- SOLMAZ, Emrah, (2009), *Osmanlı Tarihi Çalışmaları Açısından Temettüât Defterlerinin Önemi Üzerine Bir İnceleme Örneği; İncir Karyesi Temettuat Defteri*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TABAKOĞLU, Ahmet (2003),*Türk İktisat Tarihi*, Dergâh Yayınları, İstanbul.

USER, Ufuk (2008), 4823 Numaralı Temettuat Defterine Göre Yenice-i Taraklı Kazası(Transkripsiyon ve Değerlendirme),Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

YEDİYILDIZ, Bahâeddin (1981),”Vakıflar Müessesesinin XVIII.Asır Türk Toplumundaki Rolü”, *Vakıflar Dergisi*,C.14,Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

Dilşah Cengiz 1983 yılında İzmit' te doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini İzmit' te tamamladı. 2000 yılında Sakarya Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümüne girdi. 2005 yılında buradaki eğitimini tamamladı. İzmit' te bir yıl özel bir dershanede Tarih Öğretmeni olarak çalıştıktan sonra, Kocaeli Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi bölümünde Tarih Okutmanı olarak iki yıl süre ile ders verdi. 2008 yılında evlendi. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Yeniçağ Tarihi bölümündeki yüksek lisans eğitimine geri döndü.